

బెంగాల్ గ్రామజీవితం నాశనమవుతూంది

రచన
భవానీ సేన్

బీచన చందాయతీ
తెలంగాలు గ్రంథాలయం,
హైదరాబాద్.

అనువాదం
అనిశెట్టి సుబ్బారావు

ప్రజాప్రచురణాలయం, హైదరాబాద్.

A

ప్రచురణ నెం. 12

డిశంబరు 1945

కాపీలు 4000

వెల :

కర్నూరు 0-1-0
హైద్రాబాద్ 0-4-8

బెంగాలంతటా ఒక తుపాను వచ్చి ఊడ్చేసినట్టు కన్పిస్తుంది. 1943 లో ఆకలిగొని జీర్ణించిన దేశాలతో గ్రామాలనుంచి వచ్చిన కొన్ని వేల అన్నాతురులు కలకత్తా వీధుల్లో శవాలుగా బారులు తీరినప్పుడు, పరాయి ప్రభుత్వపు దివాలా కోరుతనం, లంచగొండితనం ప్రపంచాని కంతకూ బట్టబయలైంది. 1943 లో బెంగాల్ కు ఆరువారాలకు మాత్రం తిండిపదార్థాలు తరుగు పడ్డాయి. కనుక, సంవత్సరం పొడుగున యీ అపారనష్టం కలగడానికి కారణం ఏమీలేదు. ఒక్కసంవత్సరంలో తిండి లేక 35 లక్షలమంది మరణించారు. 12-15 లక్షలమంది స్త్రీ పురుషులు, పిల్లలు బిచ్చగాళ్ళయినారు. అన్నంముద్దకోసం పురుషులు బార్యల్ని, పిల్లల్ని అమ్ముకున్నారు. మురికి కాల్యల్లో, చెత్తా చెదారంలో ఎంగిలి మెతుకులేరుకోటానికి కుక్కలతో కాట్లాడారు. ఇంత జరిగినా, ప్రభుత్వం గాని, నూటికి 90 మంది ప్రజలుగాని, బాధపడే మిగిలిన పదివంతులమంది అనాధుల్ని కాపాడటానికి ఏమీ సహాయంచెయ్యలేదు. కరువువల్ల 15 లక్షల మంది చనిపోయారని, వీళ్ళనుంచి దొంగిలించిన తిండిని అమ్మిన పెద్ద షాహుకార్లు రూ. 150 కోట్ల ఆదనపు లాభం దోచుకున్నారు. కరువు విచారణ సంఘం ప్రకటించింది. రాజకీయ ప్రతిష్టంభనవల్ల దేశంలోని అధములకు, వారిలోని అవమాధమమైన నీచగుణాలకు ప్రాబల్యం లభించిందని యీ ప్రకటన రుజువు చేస్తున్నది.

పరప్రభుత్వము, జమీందారీ విధానము బెంగాల్ రైతుల్ని, చేతి పనివారిని దుయ్యబట్టాయి. వ్యవసాయం, యంత్రాగారాలు పెంపొందించడానికేమీ సహకరించలేదు. ఈ రెండుభారాలవల్ల బెంగాల్ ప్రజల్లో ముఖ్యభాగం తిండితినీ తినకుండ బ్రతుకుకోసం పోరాడ వలసి వచ్చింది. వీటికి యుద్ధంతెచ్చిన కష్టాలు తోడవటంవల్ల అదివరకే దీనావస్థలో వున్న ప్రజలకు చావుతప్ప గత్యంతరం లేకపోయింది.

1943 లో నశించిన ప్రజల్లో ఎక్కువమంది రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు. బ్రతికివున్న అనాధుల్లో వీరే ఎక్కువమంది. పంటలు పండించే వాళ్ళే మొట్టమొదట మరణించటానికి కారణం ఏమిటి? ఆరుకోట్ల బెంగాల్ జనాభాలో నాలుగున్నర కోట్లు రైతులు. సాగమ్యే భూముల్లో నూటికి 90 వంతులు ధన్యం పండుతాయి.

పర్మెనెంట్ సెటిల్ మెంటు తెచ్చిన వినాశం

కరువు సంవత్సరం వరకు, 20 ఏళ్ళ సగటు రెబ్బలు చూస్తే, బెంగల్ లో ధాన్యపు భూములు రెండుకోట్ల ఎకరాలను మించుతాయనీ, అవి షుమారు 23 కోట్ల మణుగుల బియ్యం పండుతాయని తెలుస్తుంది. ఆరుకోట్ల ప్రజలకు ఏటా 30 కోట్ల మణుగుల బియ్యం కావాలి. ఇతర అంచనాల ప్రకారం 27 కోట్లు మాత్రమే. చిత్రమేమిటంటే, ఏటేటా ఇంకా తరుగుపడుతున్నప్పటికీ, సాగుచెయ్యని భూమి ఎంతోవుంది. సాగుకు లాయకివన భూమి బెంగల్లో ఇంకా 37 లక్షల ఎకరాలు బంజరుగా పడి వుందని ఫ్లాడ్ కమిషన్ రిపోర్టులోవుంది. అధికారుల అంచనా ప్రకారం ఎకరానికి 12.4 మణుగులు ధాన్యం పండుతుంది. ఈ 37 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూమిని సాగు చెయ్యటానికి అనుమతించిస్తే ఏటేటా వచ్చే ధాన్యానికి 5 లక్షల మణుగులు అదనమౌతుంది. జమీందారు స్వంతం కావటం వల్ల, ఒక్కడమ్మిడిదీవనా దానిమీద ఖర్చు పెట్టటానికి అతను ఇష్టపడక పోవటంవల్ల ఇంత పెద్ద భూభాగం వ్యర్థమౌతోంది. అతను కోరేదే మంటే; రైతు కౌలు చెల్లించాలి, కలుపు తియ్యాలి, నీరెక్కించి పండించాలి అని. బెంగల్ రైతుకు ఇన్ని ఖర్చులు కట్టే శక్తిలేదు. సహజంగా ఇరిగేషన్ వున్నవాటినే సాగుచేస్తాడు. నీటి కోసం ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టవలసిన భూమివుంటే దాన్ని ముట్టుకోడు. బెంగల్ వ్యవసాయపు భూమి మొత్తంలో సూటికి 0.2 వంతులు ప్రభుత్వం ఇరిగేట్ చేసింది. దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వపు ఎర్పాట్లు ఇంతకంటే ఎక్కువ భూమినే ఇరిగేట్ చేస్తున్నాయి. ఆసక్తికరమైన నదులు, కాల్వలు, ఊబిప్రదేశాలు ఇరిగేషన్ ఖర్చులు తగ్గించాయి. కాని ప్రభుత్వానికి, జమీందార్లకు రైతు పెద్దనుంది డబ్బుగుంజటమే ముఖ్యం గనుక, దేశాభ్యుదయం కోసం భూమిమీద కొంచెమైనా ఖర్చు చెయ్యకపోవటంవల్ల, ఇంకా 37 లక్షల ఎకరాలు వ్యర్థంగా పడివుంది.

ప్రభుత్వము, జమీందార్లు దోచుకున్నందువల్ల రైతుల్లో ముఖ్య భాగానికి మిగిలిన పొలం బహుస్వల్పం. అది వాళ్ళ నిత్యావసరాలకే చాలక, బైట మార్కెట్ మీద ఆధారపడవలసివస్తుంది. మార్కెట్ కు వచ్చే ధాన్యం చాలవరకు జమీందార్ల, జోతేదార్ల, నిల్వదారులచేతుల్లో పడుతుంది. దున్నిన భూమిలో వచ్చిన పంట స్వంతానికి సరిపోతే,

మణుగు రూ 100 వరకు ధర పెరిగినా రైతుకు బెబ్బితగిలేదికాదు. పర్మెనెంట్ సెటిల్ మెంట్ (శాశ్వతబంధోద్యమ) తర్వాత, గత పదేళ్ళనుంచి రైతును గట్టిగా దోచుకున్నారు. అందుచేత వున్న కొద్ది భూమి పోగొట్టుకుని, ఇప్పుడు మార్కెట్ లో కొనుక్కోవలసివచ్చింది. ఎన్ని రైతు కుటుంబాలకు ఎంతభూమివుందో, ఫ్లాడ్ కమిషన్ ఈ క్రింది లెక్కలు ఇచ్చింది.

1. రెండేకరాలకు తక్కువ - నూటికి 46 కుటుంబాలు.

2—3 ఎకరాలు - .. 11.2 ..

2. 3—4 ఎకరాలు - .. 9.4 ..

4—5 ఎకరాలు - .. 8 ..

3. 5—10 ఎకరాలు - .. 17.0 ..

10 ఎకరాలకు ఎక్కువ - .. 8.4 ..

2½. 3 ఎకరాలకంటే తక్కువ పొలంవున్న కుటుంబాలకు, ఆ పంట స్వంతానికే సరిపోదు. నూటికి 57 కుటుంబాలకు 3 ఎకరాలకు మించి భూమి లేకపోవడంవల్ల, కరువుదెబ్బ మొట్టమొదట వాళ్ళకు తగిలింది.

ప్రతిఏడు, మొత్తం ధాన్యంలో 10 కోట్ల మణుగులు మార్కెట్ కు వస్తుంది. దీని అమ్మకాన్ని ఎవరు కంట్రోల్ చేస్తున్నారు? పై 1 వ తరగతి రైతులు కాదు. ఒక కుటుంబానికి అన్ని ఖర్చులకు సరిపోయే ఆదాయం రావాలంటే 5 ఎకరాలైనా వుండాలని పరిరోధకులు కనుగొన్నారు. 5 ఎకరాలకు తక్కువ పొలంవున్నవాళ్ళు ఇంకా బియ్యం మార్కెటులో కొనుక్కోవాలి. అందుచేత అతని పంట అంతా సంవత్సరప్రారంభంలోనే అమ్ముకోవాలి. ధర పెరిగేవరకూ ధాన్యం ఆపటానికి శక్తి చాలదు. పండించటమైతే అజమాయిషీ చేస్తాడుగాని, ధరలవిషయంలో నిస్సహాయుడౌతాడు. 5 ఎకరాలకు మించివున్నవాళ్ళే, ధాన్యందాచి, ధరలు పెరిగించి, అమ్ముకొని లాభంపొందుతారు. వాళ్ళు నూటికి 25 మందికి మించరు (3 వ తరగతి.) 6 కోట్ల మణుగుల ధాన్యాన్ని వాళ్లు మార్కెటులో కంట్రోల్ చేయగలరు. అందులో చాలాభాగం జోతేదార్లు. ధాన్యం దిగుమతులు ఆగాయని, ధరలు పెరుగుతాయని, తెలియగానే అమ్మటం ఆపేశారు. అమ్మినవాళ్ళయినా వ్యాపారులకుతప్ప అమ్మలేదు. దినదినమూ

ధరలు విపరీతంగా పెరగటం గమనించి, అమిత లాభాలుతీసే దురాశతో వ్యాపారులు ధాన్యమంతా దాచేశారు. సాధారణ మానవులకు బియ్యం దొరకటమంటే గగనమయింది.

రైతుల ఇళ్ళలో ధాన్యంలేదు !

1943 మేలో అన్నాతురుల శవాలతో వీధులు నిండినప్పుడు, అన్ని ప్రాంతాలలో అనాధుల గుంపులు తిరుగుతున్నప్పుడు, నూటికి 75 మంది రైతుల ఇళ్ళలో ధాన్యంలేదు. ధాన్యం నిల్వంతా వ్యాపారులు, ప్రభుత్వపు ఏజంట్లు, ఫ్యాక్టరీ యజమానుల చేతుల్లోవుంది. మార్కెట్ అంతా వీళ్ళ స్వంతమయి, రైతులపంట పూర్తిగా వీళ్ళ వశమయింది. బియ్యమంతా మాయమైపోయిన ఆ కాలంలో వీళ్ళే బెంగాల్ కు పూర్తిగా పరిపాలకులై నారు.

ఏచేటా బెంగాల్ కు 5 కోట్ల మణుగులు తరుగుపడుతున్నప్పటికీ, కరువు రాకపోవటానికి రెండుకారణాలున్నాయి : (1) బైటినుంచి ధాన్యం దిగుమతి ఔతుంది. ఐతే 5 కోట్లు పూర్తిగా దిగుమతికానవసరంలేదు. కాని, దాచితే మళ్ళీ సరుకు దిగుమతి అవుతుందనే భయంవల్ల వర్తకులు ధాన్యం దాచరు. (2) దేశంలో చాలామంది ప్రజలు నెలలో ఎక్కువ భాగం ఆకలితోనే గడుపుతారు.

వాస్తవంగా కరువు ప్రారంభంగాకముందే, ఎంత తీవ్రంగా కరువు మేఖాలు కమ్ముతున్నాయో తెలియాలంటే అధికారకమిటీ రిపోర్టు చూస్తే చాలు. ఈ కమిటీ, కరువు రాకముందే, ధాన్యం, బియ్యాన్నిగూర్చి విచారించటాని కేర్పాటుచేశారు. ఢక్కాజిల్లాలో అవసరాలకు నూటికి ముప్పయి వంతులు మాత్రమే పండింది. షిరాజ్ గంజ్ లో రైతుకుటుంబాలవద్ద ఆరు నెల్లకు సరిపోయే బియ్యంమాత్రం వుంది. మిగతా ఆరునెల్లు అప్పు తెచ్చుకోవలసిందే. కిషోర్ గంజ్ లో నూటికి డెబ్బయిమంది అప్పుల్లో మునిగివున్నారు. నూటికి ఐదుమందికంటే అదనపు ధాన్యాన్నమ్మలేరు. నూటికి ఇరవై మందికి ఏడాదికి చాలీచాలనంత బియ్యం వుంది. నూటికి ఐదు కుటుంబాలు అప్పుతెచ్చుకోవటమో, కొనుక్కోవటమో చెయ్యాలి. నాడియాజిల్లాలో నూటికి 25 మందికి పొలమేలేదు. నూటికి యాభై మందికి ఆరునెల్లకు మించి సరిపోయే ధాన్యం లేదు. బిర్ఖూరాజిల్లాలో నూటికి అరవై మందికి 5 నెల్ల తిండిమాత్రం వుంది.

భయంకరమైన ఈవార్తలు చూచిగూడా, అదనుకు తిండిసామగ్రి సరఫరాచెయ్యటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. పైగా, తీరప్రాంతాలనుంచి 'డినయల్ పాలిస్' ప్రకారం, ఒక లక్ష మణుగుల ధాన్యం ఎగుమతిచేసింది. ఆలోటు పూడ్చలేదు.

ఈవిధంగా, అమిత భారంతో కుంగిపోయే రై తాంగానికి, 1943 లో కొత్త దెబ్బతగిలింది. వుత్పత్తి తగ్గి, దిగుమతులు ఆగిపోయి, ధరలు హెచ్చటం, ప్రభుత్వపు అవకతవకలు, ఏర్పాట్లు లేక పోవటము - వీటిని అసహ్యించుకోక తప్పదు - ఇవన్నీ రై తాంగం వెన్ను విరుగగొటాయి. వర్తకులు ధాన్యం సురక్షితంగా దాచుకున్నారు. కరువు బీభత్సంగా తల ఎత్తింది.

బియ్యం లేకకాదు కరువు వచ్చింది, ధరలు ప్రజల కందుబాటులో లేక పోవటంవల్లనని కరువు విచారణ సంఘం నిర్ణయించింది. అంటే, ఈ దౌర్భాగ్యానికి కారణం తిండి దొంగలేనని స్పష్టమౌతోంది. పంటలు కొరవడినప్పటికీ, ఉన్నదంతా తిండిదొంగ దాచి తాళంబిగించాడు.

పంపకవిధానం కళ్లు నెత్తికెక్కిన అధికారులచేతుల్లోవుంది. వాళ్ళకు ప్రజాసేవకాదు పరమావధి. ప్రజల్ని దోచుకోవటం, నేలమట్టం చెయ్యటం. ఆకాలంలో కాంగ్రెసు, లీగు, హిందూమహాసభలు ఒకరినొకరు నిందించు కోవటంతో ప్రొద్దుపుచ్చాయి. పంపకంవిషయంలో ఎవరూ ఏం చెయ్య లేరని దేశభక్తులు నిస్సహా చెందారు. బెంగాలంతా అడవిచిచ్చు వ్యాపించి నట్లు కాటకం ప్రబలింది.

రై తులు పొలాలు కోల్పోయారు

సారవంతమైన భూమి రై తుకు ప్రాణంవంటిది. అంతకంటే పవిత్రమైనది. ఆకర్షవంతమైనదిలేదు. అందుచేత, పూర్తిగా నిస్సహాయుడై తే తప్ప దాన్నెన్నడూ అమ్మడు. ఇక అమ్మటానికి ఇతరమేమీలేదు. ఈవిధంగా పొలం పోగొట్టుకొన్న వాళ్ళలో, 15½ లక్షలమంది ఇంకా దిక్కులేనివాళ్ళయి తిరుగుతున్నారు. ప్రభుత్వ రిజిస్ట్రార్లు ఇచ్చిన లెఖ్కుల్ని బట్టి రూ 250 తక్కువ ఖరీదుచేసే భూముల అమ్మకం రూ 10 కోట్ల వరకూ జరిగింది. అంటే బీదరై తులు రూ 10 కోట్ల ఖరీదుచేసే భూమిని కోల్పోయారు. (పక్కనున్న పట్టీ చూడండి. ఇందులో కరువుదెబ్బతిన్న ప్రాంతాల లెఖ్కులుమాత్రమే పొందుపరిచాము.)

1943 లో భూమి అమ్మకాల రెట్టులు (250 రూపాయలకు ఎక్కువకాని భూమి)

ప్రదేశం పేరు	కొలు - భూమి		కొలుభూమి - ఆక్రమణహక్కుతో	
	అమ్మకం దారుల సంఖ్య	అమ్మిన భూమి రూ : సంఖ్య	అమ్మకం దారుల సంఖ్య	అమ్మిన భూమి రూ : సంఖ్య
24 పరగణాలు, సాదర్, డైమండ్ హార్బర్ సబ్ డివిజన్.	19438	4668132	14848	48558 9055951 39091
ఫరీష్ పూర్ జిల్లా	1770	251452	1453	84252 12074432 76202
కొంతై, తాలూక్ సబ్ డివిజన్ (మిడ్నపూర్)	12818	2836058	10983	49099 6587805 43449
హౌరా సాదర్, ఉలుదేరియా	4723	1482875	3455	28860 5123433 20086
బర్మాన్ సాదర్, కల్నా.	9462	2140731	6697	21745 4808848 15667
సత్కిరా సబ్ డివిజన్, (ఖుల్నా)	940	224281	672	6995 1847234 5104
కాండి సబ్ డివిజన్, (మూర్షిదాబాద్)	3624	482863	3030	14662 1795875 12770
విల్పామారి (రంగపూర్)	434	61495	370	33268 2706381 31997
నారాయణగంజ్, మణిక్ గంజ్, మున్సిగంజ్	996	219637	671	112917 23217412 87089
నయాఖలీ జిల్లా	2728	341324	202	22384 3482011 19011
హుగ్లీ సాదర్ ఆరందాన్	1572	385954	1177	9736 1721052 6111
చిట్టగంగ్ జిల్లా	227	81495	180	13113 2298215 11501
బాకుర్ గంజ్ సాదర్ ధోలా	401	92363	325	29338 5904130 24935
తాంగూర్ సబ్ డివిజన్ (మైమెన్ సింగ్)	132	26028	38	19224 3117366 17619
బాండ్ పూర్ సబ్ డివిజన్ (టిప్పరా)	1171	186641	757	23105 5212983 17021
మొత్తం	60136	13481239	46758	513831 88903079 426683

జిల్లా ప్రభుత్వం

ఐతే, ఇంతమాత్రానికే భూమి దున్నటం ఆగలేదు. నూటికి 65.9 మంది రైతులు, కుటుంబాల సహాయంతో పొలాలు దున్నుకున్నారు. పంటనమ్మితే, పెట్టిన ఖర్చులు పూడినా పూడకపోయినా వ్యవసాయం చేశారు. ఇతరరైతులు, జోతేదార్లు భూములు పోతాయేమోననే భయంతో వ్యవసాయం సాగించారు. ఐతే ఎంతకాలం ఈవిధంగా నడుస్తుంది ?

ప్రాణం నిలబెట్టుకోవాలనే వాఁచ ఒకటే వ్యవసాయం సాగటానికే కాఁడనిం. కరువు కాలంలో ఆకలితో చస్తూకూడ పంటపండించారు. అందు చేత 1944 లో పంట సమృద్ధిగా వచ్చింది. పొలాల్లో కళ్లు మెరిపించే బంగారు పంటను, మార్కెట్లో బియ్యాన్ని చూచి మురిసి పోతామేగాని, రైతుకుటుంబములోను, గ్రామ జీవనంలోను పచ్చిన వినాశకరమైన మార్పును గమనించము. పొలం వున్న రైతులు, కలిగిన రైతులమీద, జోతేదార్లమీద ఆధారపడాలి. లేకపోతే పశువులు, గింజలు, ఎరువులు దొరకవు. పంటనంతా వాళ్ళ చిత్తం వచ్చినట్లు ఇస్తేనే వాళ్ళివన్నీ ఇస్తారు. అందుచేత, పొలంవున్న రైతులంతా వ్యవసాయ కూలీలుగా, అప్పుపడి పోయి చివరికి దాసులుగా తయారైనారు. బెంగాల్ గ్రామాల్లో ఎక్కువ మంది కొద్దో గొప్పో పొలంవున్న రైతులే, వాళ్ళంతా వెట్టివాకిరి చేసే దాసులుగా మారారు.

ప్రతి డింటా ఆవసరాలు, అశాంతి ప్రబలమైనాయి.

రైతులు, చేతిపనివాళ్ళు, మధ్యతరగతివాళ్ళు, ఈ కుటుంబాల్లో శాంతి, తృప్తి అనేవి కన్పించటంలేదు. కలకత్తాలో రేషనింగు పెట్టడం వల్ల, తిండిదొంగలు దాన్యం మొత్తాన్ని దాచలేక పోయారు. క్రిభుత్వ సప్లయ విధానం తికమకలుగా వున్నా, గత సంవత్సరపు అదనపుపంట వల్ల కరువు బాధ తగ్గింది. కాని, జీవిత వ్యయం తగ్గలేదు, పెరిగింది. పల్లెల్లో అటుంచి, కలకత్తాలోనే గుడ్డ దొరకటంలేదు. జతచీరెలు కావాలంటే డ్లాకుమార్కెట్లో జత రూ. 20, రూ. 25 లకు దొరుకుతాయి. భాగ్యవంతులు తప్ప కొనలేరు. పల్లెల్లో స్త్రీలు సగం దేహానికి మాత్రము బట్టకట్టుకుని వుంటున్నారు. అటువంటిచోట్ల ఛర్తలు భార్యల్ని విడిచెయ్యటంజరుగుతున్నది. 'భద్రలోగ్' కుటుంబాల్లో స్త్రీలే చింకిబట్టలు, మురికి బట్టలు కట్టుకుంటున్నారు. 1943 లో బియ్యంకొట్లపెద్ద బారులుతీరిన మనుష్యులు పోట్లాడుకున్నట్లు, 1945 లో బట్టకోసం పోట్లాడుకుంటున్నారు.

1943 లో గంజి పొయ్యటానికై నా ఏర్పాట్లు చేశారు. 1945 లో బట్ట పంపకానికి ఏర్పాటేమీలేదు. బట్టల రేషనింగు పెట్టినప్పటికీ, యేటా ఒక్కొక్కరికి 10 గజాలను మించి ఇవ్వలేమని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

మంచి నూనె దొరకటంలేదు. శేరు రూ 1-5-6 కంట్రోలు ధర వున్నా, బ్లాకుమార్కెట్ లో రూ. 2 లకు గాని దొరకటంలేదు. ఉప్పుకు కంట్రోల్ ధర శేరు 0-3-6, ఐతే బ్లాకుమార్కెట్ లో 0-6-0 పెట్టికొనాలి. రేషనింగు పెట్టిన తర్వాత తగ్గిందిగాని, 1944 లో శేరు రు 1 అమ్మింది. పంచదార సప్లయ తగ్గింది. పల్లెల్లో మంచి పంచదార దొరకటంలేదు. దుమ్ము ధూళి కలిసిన పంచదార శేరు రు 1 చొప్పున కొనాలి. పంచదార, ఉప్పు పల్లెల్లో రేషనింగ్ చేశారు. చదువుకున్న వాళ్ళకు, ఉన్నవాళ్ళకు దొరుకుతుంది. మిగతావాళ్ళకు గతిలేదు. మధ్య తరగతి కుటుంబాల్లో చేపలు, పాలు మాసివేశారు.

వస్తువులు దొరక్కపోవటంవల్ల అన్నిరకాల కుటుంబాలకు దెబ్బ తగిలింది. మధ్యతరగతికిమాత్రం ఒకవిషయంలో పెద్దదెబ్బ తగిలింది. వచ్చే ఆదాయంకంటే ఖర్చులు విపరీతమైపోయాయి. దానితో ప్రతి కుటుంబమూ అప్పులపాలయింది. కరువు తీవ్రంగా దెబ్బతీసిన ప్రాంతాల్లో అప్పు లేవిధంగా పెరిగిందీ, కిసాన్ సభ వర్కర్లు తయారుచేసిన లెక్కలవల్ల తెలుసుకోవచ్చు.

ఎటువంటి కుటుంబం 1943 లో అప్పుల్లోవున్న 1944 లో అప్పుల్లోఉన్న
కుటుంబాలు నూటికి కుటుంబాలు నూటికి

రైతుకుటుంబాలు	43	66
వివిధరైతన చేతిపనివాళ్లు	27	66
ఇతరులు	17	46

దీన్నిబట్టి కొన్ని విషయాలు తేల్చవచ్చు: (1) పల్లెల్లో సగం మంది, అక్కడే ఒకశాతంకు చెందినవాళ్ళకు ఋణపడ్డారు. (2) 1943 తర్వాత ఒక్క సంచత్సరంలో అప్పులు విపరీతంగా పెరిగాయి. (3) ఈ రోజుల్లో మధ్యతరగతి కుటుంబాల అప్పులు అన్ని తరగతులను మించాయి. ప్రతిదినం, ధరలు హెచ్చుతున్నాయి. రాబడి తగ్గుతున్నది. అప్పుచెయ్యక తప్పదు. చివరికి, గ్రామంలో భాగ్యవంతులకు బీదవాళ్ళంతా దాసులు కావడం జరుగుతున్నది.

ఈ సంక్షోభంలో మధ్యతరగతి కుటుంబాలు వికాచికలౌతున్నాయి. గత యాభై ఏళ్ళనుంచి బెంగాల్‌లో ఉమ్మడి కుటుంబాలు శిధిలమౌతున్నాయి. ఈ సంక్షోభం ఆదళను పూర్తిచేసింది. ప్రతి భద్రలోగ్ కుటుంబానికి ముఖ్యసమస్య ఏమంటే, ఏదోవిధంగా బ్రతకటం. పాఠశాలలో, సాహిత్యమీమాంసలో, స్వల్పవ్యాపారాల్లో, చిన్న ఉద్యోగాల్లో సంపాదించేది దేనికి చాలదు. ఆ సంపాదన ఐదుగురున్న కుటుంబాన్ని పోషించలేదు. కనుక, సంపాదనకోసం తలకొకదోవ వెతుకుతున్నారు. బొత్తిగా సంపాదనలేనివాళ్ళను పూర్వంలాగ స్నేహితులు, బంధువులు ఆదుకోవటం లేదు. ఈవిధంగా, శాంతి సౌఖ్యాలతో తులతూగిన మధ్యతరగతి కుటుంబాలను స్వాభిమానము, స్వార్థము, నైచ్యము కలుషితంచేశాయి.

గత శతాబ్దంలో, మధ్యతరగతి పోషణ, ధర్మాలవల్ల బెంగాల్‌లో విద్యాసంస్కృతులు పెంపొందాయి. వాళ్ళ ప్రయత్నమూ, నైపుణ్యవల్లనే గ్రామజీవితం చెక్కుచెదరకుండావుంది. గ్రామ గ్రంథాలయము, ఆటలు, వినోదాలు, పండుగలు సమిష్టిజీవితాన్ని సజీవం చేశాయి. మధ్యతరగతి దెబ్బతినటంవల్ల ఇప్పుడు గ్రామాల్లో వాటిజోలి ఎవరికీ పట్టక, శిధిలమౌతున్నాయి. గ్రామజీవనంలో బ్రహ్మాండమైన మార్పువస్తున్నది. పరిణామానికి, అభివృద్ధికికాదు. ఇది వినాశానికి చావుకు దారితీస్తున్నది.

చేతిపనివాళ్లు నశిస్తున్నారు.

బీదరైతు, వున్న కాస్తతోనూ, బ్రతుకుతెరువు కోసం సంఘర్షణ పడుతున్నాడు. మధ్యతరగతి విద్యావంతుల్లో చాలమంది, విదేశాల్లో ఉద్యోగాలకోసం గట్టిప్రయత్నం చేస్తున్నారు. జాలరులు, తోలుపనివాళ్లు, కంసాలివాళ్ళు, కుమ్మరులు, నేతపనివాళ్ళు—వీళ్ళంతా నాశనమవుతున్నారు. కరువులో పూర్తిగా అణిగిపోయింది వీళ్ళే. పునరుద్ధరణ కాలంలో వీళ్ళ శ్రమలే ఎక్కువైనాయి.

చిట్టగాంగ్‌లో జాలరులు 29000 మందున్నారు. కరువుకాలంలో, 25000 మంది అన్నదాన శాలలకు వచ్చారు. వాళ్ళలో ఆకలివల్ల 8000 మంది హతులైనారు. మిగిలిన వాళ్ళలో చాలమంది ఇప్పటికీ అనాధులై తిరుగుతున్నారు. ఇళ్లులేవు, వలలు, పడవలు వదులుకున్నారు. కుటుంబాలు పతనమై బంధువులు చెదిరి పోతున్నారు. జాలరులందరికీ ఈగతే

పట్టింది. నాడియా జిల్లాలోని ఒక గ్రామాన్ని గురించి అక్కడి ప్రజాసేవకు దొకతను ఈవిధంగా వ్రాశాడు.

“గాడ్ గచా” గ్రామంలో 30 కుటుంబాలున్నాయి. 1942 లో జనాభా 149. ప్రస్తుతం 98 మందైనారు. అందులో బాలికలు 38 మంది.... కరువురోజుల్లో పడవలు, నూలు, వలలు పోగొట్టుకున్నారు. ఇక్కడున్న “ఊబి ప్రదేశాలన్నీ జమీందార్ల, పెద్ద కంట్రాక్టర్ల చేతిలో వున్నాయి. జాలరులంతా చేపలు పట్టేందుకు పన్నుకట్టాలి. అది విపరీతంగా హెచ్చుతున్నది” (“జనయుద్ధ” డిసెంబరు, 6, 1944)

ధక్కాజిల్లాలోని కుమార్ భాగ్ యూనియన్ లో పూర్వం జాలరుల ఇళ్ళు 50 వుండేవి. ఇప్పుడు 30 మిగిలాయి. సగంజనాభా చనిపోయింది. 5, 6 కుటుంబాలకు మాత్రం వలలున్నాయి. పడవలుగాని, వాటిని బాడుగకు తెచ్చుకొనే సత్తాగాని ఎవరికీ లేదు. దక్షిణమేదిసీ మండలిలో జాలరుల జనాభా మూడింట రెండువంతులు మాత్రం మిగిలింది.

వాద్యగాళ్లు, వడ్రంగులు, చాకళ్లుగూడ ఇదే బాధలనుభవిస్తున్నారు. “జనయుద్ధ” లో ధక్కాజిల్లాలోని విక్రమపుర గ్రామాన్ని గురించి సుభాస్ ముఖోపాధ్యాయ ఇలా వ్రాశాడు.

“ఇప్పుడు పండుగలు, పబ్బాలు పూర్వంలో నాలుగోవంతైనా జరుపుతున్నారా అనేది సందేహంగావుంది. తోళ్ళపని పూర్తిగా ఆగిపోయింది. వడ్రంగులేదు. వెదురు రూ 3 నుంచి రూ 3-8-0 వరకు అమ్ముతుందిగాని కొనేవాళ్లులేరు. రవాణా చిక్కులవల్ల అస్సాం వెదురు దిగుమతి కావటంలేదు. ఫరీద్ పూర్ ప్రాంతాల్లో మలేరియా విపరీతం కావటం వల్ల, ఎవరూ సాహసించి వెళ్ళిరావటంలేదు. తంగివారీ గ్రామంలో వాద్యగాండ్ర పేట (మంగళ్ళు) పూర్తిగా తుడిచిపెట్టుకుపోయింది.”

చేతిపనులు చేసేవాళ్ళలో, నేత పనివారిస్థితి కొంచెం బాగుంది. బెంగాలులో నేతపనివాళ్లు రెండు లక్షలమంది. కుటుంబాలతో కలిసి 12 లక్షల జనాభా. బెంగాలు మొత్తానికి అవసరమైన గుడ్డలో నాల్గవవంతు వీళ్లే తయారు చేస్తారు. ఈ నాడు బెంగాలులో బట్టకరువు తీవ్రంగావుంది. నేత పనివాళ్ళుమాత్రం నూలులేక చేతులు ముడుచుకొని కూర్చున్నారు. బోగ్రా జిల్లాలో “దస్తీక అనే గ్రామంలో రెండువందల కుటుంబాలున్నాయి. వాళ్ళకు ఉన్న మొత్తం మగ్గాలు నూట డెబ్బైయిమూడు. ఇరువది ఐదు మందికి నాలుగు, ఐదు బీఘాల చొప్పున పొలముంది. కరువు

భూములు తిరిగి ఇవ్వాలని చట్టం చేసినప్పటికీ, రైతుల్లో నూటి కొకరికిగూడా భూములు ముట్టలేదు. ఒక్క సంవత్సరంలో, 15 లక్షల మంది రైతులు, 15 ప్రదేశాల్లో రూ 10 కోట్ల విలువచేసే భూమిని కోల్పోయారు. ఈ ప్రాంతాల్లో 'ఆక్రమణహక్కు' తో కూడ కోల్పోయిన ప్రదేశాలు 126683. యిప్పైనా రూ 250 లకు మించనివే. బెంగాల్ రాష్ట్రంలో ఇంతకుముందు 1923 లో 314000 ప్రదేశాలు అమ్మకం జరిగింది. (ఐతే రూ 250 లోపువి కానక్కర్లేదు) 1929 ఆర్థికసంక్షోభం తర్వాత, ఈ సంఖ్య 2 లక్షలకు తగ్గింది. అంటే 1913 లో నష్టపడి నంతగా రైతులు మరెన్నడూ భూమిని కోల్పోలేదు.

నూటికి ఐదుగురు రైతులు ఆస్థినంతా అమ్ముకున్నట్టు పూర్తిగా పరిశీలించిన పరిశోధకులు లేరారు. నూటికి 11 మంది కొంతభాగాన్నిమాత్రం అమ్ముకున్నారు. ఈ భూమంతా జమీందార్లు, జోతేదార్లు, కంట్రాక్టర్లు కొన్నారు. యుద్ధకాలంలో కొన్నిటన్నుల బంగారం సంపాదించింది పీళ్ళే. దిక్కులేని ఈ రైతులు వ్యవసాయకూలీలుగా బిచ్చగాళ్లుగా మారారు. ఈవిధంగా పొలాలన్నీ కొనేస్తే ఏర్పడిన విపరీతస్థితి ఏమంటే, ఒకవంక పెచ్చుపెరుగుతున్న ఆస్తి, మరొకవంక భయంకరమైన దైన్యము.

రైతులే కాడి మెడమీద వేసుకున్నారు - ఎద్దులులేవు

పొలం పోగొట్టుకోవటంకంటే ఇంటింటికీ తిరిగి అడుక్కోటాని కష్టపడే రైతులకు, దున్నేందుకు ఎద్దులులేవు. సాధారణ పరిస్థితుల్లోనూ, జోరేదార్లకే ఎక్కువ ఎద్దులుండేవి. మిగిలిన ఐదింట నాలుగువంతులున్న రైతులకు నూటికి 50 ఎద్దులకు మించలేవు. భార్య బిడ్డల ఆకలి భాధలు సహించలేక ఎంతోమంది ఈ ఎద్దుల్ని అమ్ముకున్నారు. 1943-44 సంవత్సరాల్లో నూటికి ఇరవై చొప్పున చనిపోవడమో, ఇతరుల స్వాధీనం కావడమో జరిగింది. రూ 50 ఎద్దుఖరీదు రూ 200-250 వరకు పెరిగింది. అప్పటికీ దొరకటం దుర్లభమే. దొరికేచోట్ల రైతులకు కొనే శక్తిలేదు.

ఎద్దులు కొనుక్కోటానికి ప్రభుత్వం ఎంత స్వల్పమైన అప్పు ఇచ్చిందంటే, ఒక్కొక్క యూనియన్ కు రూ 1000 కూడా పడలేదు. ఆ వెయ్యికి 5, 6 ఎద్దులైనారావు : ఈ లెక్కన వెయ్యిమంది రైతులకు ఒక ఎద్దు వస్తుంది. ఎద్దుల్ని సప్లయ్ చేసే ఏర్పాటులేక కొనగలవాళ్ళకు

దొరకలేదు. నిత్యావసరాలు వేదిస్తే ఆ అప్పుకాస్తా రైతుతినేశాడు. ఇప్పుడు, అప్పుచెల్లించమని ప్రభుత్వాన్నుంచి తడవకొక ఆజ్ఞ వచ్చిపడుతున్నది. ఎద్దులను కొనలేకపోగా, అప్పుభారం ఎక్కువైంది.

ఎద్దులు దొరక్కపోవటం, రైతు భూమి వదులుకోగూడదనే వాంఛ ఎంత బలవత్తరమైనదంటే, రైతులు తమ తమ్ముళ్ళను, కొడుకుల్ని కాడికికట్టి దున్నారు. కాని అందరూ ఇలా చెయ్యలేదు. పొలా లమ్ముకుని అనాధులైనారు.

వ్యవసాయం ఆగిపోయింది

రైతులకు పశువుల్ని కాపాడుకునే అదృష్టంపట్టినా, వాటికి మేత వెయ్యలేదు. కరువు సంవత్సరంలో నూనెపిండి ఖరీదు బస్తా రూ 10-11 వుంది, ఇప్పుడు రూ 17-18 లకు గూడ దొరకటంలేదు. వ్యవసాయ సామాన్ల ధర 3, 4 రెట్లు పెరిగింది.

బెంగాల్ ప్రభుత్వపు వ్యవసాయశాఖ లెక్కలప్రకారం, ధాన్యం పండించే ఖర్చు ఏకరానికి రాజషాహి, బోగ్రాజిల్లాల్లో రూ 18-9-0, వీరభూమి జిల్లాలో రూ 25-8-0. ఆ లెక్క ననుసరించి, వ్యవసాయ సామాన్లకు 1944 లో ఖర్చు చెయ్యవలసిందెంతో అంచనావేశాము. 1944 లో రాజషాహి, బోగ్రాజిల్లాల్లో పండించే ఖర్చు ఏకరానికి రూ 57-6-0, వీరభూమిలో రూ 67-9-0 పడ్డది. దీనిప్రకారం ఒక మణుగుధాన్యం పండించాలంటే రూ 5 ఖర్చవుతుంది. కొన్ని జిల్లాల్లో రూ 7 వరకూ అవుతుంది. ఈ పరిస్థితుల్లో, వ్యవసాయకూలి, లాభాలు వేసుకుని ధర హెచ్చించి అమ్మిన బియ్యాన్ని రైతులు కొనలేరు.

సాధారణ సమయాల్లో, జోతేదార్లు బీదరైతుల భూమికొని, కూలీల చేత వ్యవసాయం చేయించినప్పటికీ, చౌకధరలకే బియ్యం అమ్మేవారు.

బీదరైతుల పొలాలన్నీ జమీందార్లు, కంట్రాక్టర్లు, జోతేదార్లు చేతుల్లోకి పోయినై. కూలీలచేత పనిచేయించి, లాభాలు వేసుకుని ధాన్యంతో వ్యాపారంచేస్తే ధరలు హెచ్చుతాయి. రైతులకు ఉన్న పొలం కూడ మిగలదు. వ్యవసాయసామాన్లు, పశువులు, ఎరువులు మార్కెట్ నుంచి మాయమైనాయి. అంటే వ్యవసాయం పూర్తిగా ఆగిపోయిందన్నమాట.

రోజుల్లో అందులో యాభై మంది అన్నదాన శాలకు వచ్చి పొట్ట గడుపు కున్నారు. అంటువ్యాధులు అరవై మంది ప్రాణాలు తీశాయి. ఆ యిరవై ఐదుమంది రైతుల్లో పదముగ్గురు ఉన్న 52 బీఘాల పొలం అమ్ముకుని కూలికి చేరారు. సుమారు వందమంది నేతపనివాళ్ళు మగ్గాలు తాకట్టుపెట్టి బ్రతికారు. ఈదృస్థితి జిల్లాఅంతట ఏర్పడ్డది." ('జనయుద్ధ' 15-3-45)

యిలాంటి సంఘటనలు అసంఖ్యాకంగా ఉన్నాయి.

నూలు, యినుము, వలలు, చర్మం— చేతి పనివాళ్ళకు కావలసిన వస్తువులన్నీ బ్లాక్ మార్కెట్ లోనే ఉన్నాయి. ఇవి సంపాదించ గల్గితేనే ఏ వృత్తి అయినా సాగుతుంది. అనాధుల్ని తిరిగి సమాజంలోనికి తీసుకు రావడం అటుంచి ఇంతవరకు గడుపుకుంటూ వచ్చినవాళ్ళే అనాధు లౌతున్నారు.

విదేశాలనుంచి దిగుమతయ్యే వస్తువులతోను, మన దేశములోని ఫేక్టరీలతోను పోటీ చేయలేక అవస్థపడ్డ చేతిపనివాళ్ళు యుద్ధ సంక్షోభం, కరువు కారణంగా పూర్తిగా నాశన మౌతున్నారు. మన దేశంలో, యంత్రోత్పత్తి విధానం అవసరమైనంత వృద్ధి పొందలేదు. పల్లె ప్రజలకు పని కల్పించటానికి చాలదు. ప్రజల నిత్యావసరాలను తీర్చలేదు. ఈస్థితిలో చేతిపనులు దెబ్బతింటే ఆ వృత్తులవల్ల బ్రతికేవాళ్ళంతా నిస్సహాయులౌతారు.

పర ప్రభుత్వంవల్ల బెంగాలు ఆర్థిక విధానము, సమాజము ఏదేట బలహీన పడుతూ వచ్చాయి. అందుచేత ఈ యుద్ధ సంక్షోభాన్ని తట్టుకో లేక పోయారు. బెంగాలు భూమి సారవంతమైన దై నప్పటికి శతృసైన్యం అడుగు పెట్టలేక పోయినప్పటికి ఈ సంక్షోభంవల్ల బెంగాలు సమాజ వ్యవస్థ పేకమేడలాగు కూలిపోయింది.

కరువు చిహ్నాలు

భారత దేశానికి కరువు చాలాసార్లు వచ్చింది. ఐతే అవన్నీ ఒక ఏడైనా మించని సంక్షోభాలుగా వుండేవి. ఏమేడైనా పంటనష్టపడితే, తిరిగి పంట రాగానే కరువు మాయమయ్యేది. ఇది సంఘానికి శాశ్వతమైన దెబ్బగా మారలేదు. 1943 లో వచ్చిన బెంగాలు ఔమానికి పంట నష్ట పడటం ఒక్కటే కారణంకాదు. దేశము దాస్యములో మగ్గటంవల్ల అధికార దుర్వినియోగం శాశ్వత జమిందారీ సెటిల్ మెంటు బెంగాలు వ్యవసాయాన్ని యంత్రవిధానాన్ని సమాజజీవితాన్ని నిధిగపరచాయి. యుద్ధ

సంక్షోభం దీన్నే జైమంగా మార్చింది. జైమంవచ్చి సమాజవ్యవస్థను వ్రేళ్ళతోసహా కదలించింది. జైమం ఆగినా, ఈ దురవస్థ తగ్గలేదు. ఈ తీవ్రమైన గాయం మానడానికి చాలా వ్యవధికావాలి. అందుకు బెంగాలు సమాజాన్ని పునః నిర్మాణం చెయ్యాలి.

అధికారవార్తలనుబట్టి, బెంగాలు ఆరుకోట్ల జనాభాలో కరువువల్ల రెండుకోట్ల మందికి దెబ్బతగిలింది. బెంగాల్ లోని 90 సబ్-డివిజన్లలో 29 విపరీతమైన కరువులో మునిగేయి. బెంగాల్ వైశాల్యం 82,955 చదరపు మైళ్ళు. అందులో 21,665 చదరపుమైళ్ళలో నివసించే జనాభాకు కరువుదెబ్బ బాగాతగిలింది. (కరువు విచారణసంఘపు రిపోర్టు పేజీ 96)

కరువువల్ల 35 లక్షలమంది దుర్మరణం పొందేరు. మిగిలిన వాళ్ళస్థితి దుర్లుటమైన సమస్యగా తయారయింది. దెబ్బతగిలిన ప్రాంతాల్లో నూటికి పదిమంది ఇంకా అనాధులుగా ఉన్నారని పరిశోధకులు నిర్ణయించారు. ప్రసిద్ధిపొందిన సాంఖ్య శాస్త్రజ్ఞులు, ఇంకా 12 లక్షలమంది దిక్కులేక తిరుగుతున్నారని అంటున్నారు. అనాధులుకాక పేదతనంలో పడిపోయినవారు 60 లక్షలు. ఇందులో 27 లక్షలు వ్యవసాయకూలీలు, 15 లక్షలు బీదరైతులు, 15 లక్షలు చేతిపనివాళ్ళు, 25 వేల ఉపాధ్యాయులు. వీరు గాక ఇతర తరగతుల ప్రజలుకూడ దుర్దశలో ఉన్నారు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే, సామాజిక ఆర్థిక జీవితం, సగభాగం మట్టిపాలై పోయింది.

సమాజజీవితం పూర్తిగా అల్లకల్లోలమైన పరిస్థితులలో ఈ అనాధులు తమ్ముతాము పునరుద్ధరించుకోలేరు. రైతులు, చేతిపనివాళ్ళు, మధ్య తరగతి ప్రజలు - వీళ్ళందరికీ ఆర్థికజీవితం భగ్నమైంది. గౌరవమర్యాదలు నశించాయి. ప్రతిదినం, చావుబ్రతుకుల పోరాటంగా గడుపుతున్నారు.

అన్ని తరగతులలోనుంచి బిచ్చగాళ్ళు తయారైనారు. ఐతే అది వాళ్ళ వృత్తికాదు. రెండేళ్ళక్రితం సొంతఇల్లు కుటుంబం వృత్తి కలిగిన నూటికి పదిమంది పొరులలో ఉన్నవాళ్ళే. కరువుకాలంలో, మొదట దాచు కున్నధనం ఖర్చుపెట్టి, తరువాత అప్పుచేసి బ్రతికేరు. అప్పులు దొరకనప్పుడు, ఆస్తులమ్ముకొని గడిపి తరువాత అన్నదాన శాలలకు చేరేరు. ఈవిధంగా అనాధులై రోడ్ల వెంట తిరుగుతున్నప్పుడు, భార్యా బిడ్డల కుటుంబసంబంధాలుతెగిపోయి, ఎవరికివాళ్ళు కడుపునింపుకునే తహ తహతో జంతువుల స్థితికి వచ్చారు. మురికికాలువలలో చెత్తచెదారంలో, ఎంగిలి మెతుకులకోసం మానవులు కుక్కలతో పోరాడేరు.

ఈ స్థితిలోపడి ఆస్తి, కుటుంబం, మతం, సంఘం అంటే అర్థం యేంబో మర్చిపోయారు. తల్లి బిడ్డను అమ్మింది. భర్త భార్యను అమ్మేశాడు. ఈ అనాధుల సైన్యం, దోపిడికి దిగితే, ఒక్క ఊణంలో బెంగాలంతా క్రోధోద్విగ్నులైన మృగాలు సంచరించే అడివిగా మారేది. ఐతే, దోచుకోటానికి ఏమీ లేక కాదు— ఈ కాలంలోనే ఉన్నవాళ్ళు మరింత కూడబెట్టుకున్నారు. కాని గ్రామాలనుంచి వచ్చిన ఈ అనాధులు శాంతత, వినయము మొదలైన సుగుణాలు సహజంగా కలిగినవాళ్ళు. మహాత్తర మైన పురాతన నాగరికతకు వారసులు కావడంవల్ల, పృథ్వివనోద బ్రతుకుతూగూడ నాగరికతా చిహ్నాలను, గ్రామ సమాజపు దృఢత్వాన్ని కోల్పోలేదు.

కుటుంబీకులు బిచ్చగాళ్ళయినారు

ఈ అనాధుల్ని సమాజంలో ఇమిడించటానికి ఎవరూ ప్రయత్నం చేసిన పాపాన్ని పోలేదు. వ్యవసాయం, చేతిపనులు, వ్యాపారం, పూర్తిగా ఆగిపోయాయి. ప్రతి వాళ్ళకు ఒకే ఆలోచన. ఏం చెయ్యాలి? ఏమీ చెయ్యలేము. గత్యంతరంలేదు. యుద్ధంవల్ల భాగ్యవంతులైన వాళ్లు డబ్బు సంపాదించటానికి నీతి, అవినీతి అక్కర్లేదు. ప్రజలవల్ల బ్రతుకుతున్న అధికారవర్గానికి ప్రజలబాగుతోపనిలేదు. తన స్వార్థంచాలు. ఈ పరిస్థితుల్లో దిక్కులేని దీనులకు పని దొరక్కపోగా, ఉన్న వాళ్ళకే ముప్పువచ్చింది. గత రెండేళ్ళలో, మధ్య తరగతి ప్రజలే, ఇల్లులేక, బంధువులులేక, అల్లాడు తున్నారు.

కరువు నివారణకోసం కృషిచేస్తున్న ప్రజాసేవకులు, బిచ్చగాళ్ళ సంఖ్య ప్రమాదకరంగా హెచ్చడాన్నిగురించి లెక్కలు సేకరించారు.

సబ్ డివిజన్ పేరు	లెక్కలు తీసిన కుటుంబాలసంఖ్య	మొత్తం కుటుంబాలలో నూటికి ఎంతమంది బిచ్చగాళ్ళయినారు.
		1939 1943 1944
1. తంగల్	269	.55 1.1 2.21
2. తాలూక్	478	4.00 7.33 8.33
3. డైమండ్ హార్బర్	269	1.72 3.69 6.78
4. హుగ్లీ	244	2.1 2.1 2.9
5. నారాయణగంజ్	233	2.71 2.79 5.15

1939 లెక్కలతో పోల్చితే, తాలూక్, నారాయణగంజ్ లలో బిచ్చగాళ్ళ సంఖ్య రెట్టింపైంది. తంగల్, డైమండ్ హార్బరులో నాలుగు రెట్లు హెచ్చింది. పదిహేనుప్రాంతాలలో లెక్కలనుబట్టి, ప్రతి సబ్ డివిజనులో, సగటున నూటికి ఏడుకుటుంబాలు బిచ్చగాళ్లుగా మారినట్లు తెలుస్తుంది. దేశభక్తుడొకడైనా లేనిదేశంలోతప్ప ఈ ఘోరం జరగదు. ఇంత త్వరగా, అసంఖ్యాకంగా, అనాధులు పెరిగేరంటే, దేశంలో ఆర్థికవిధానం చిన్నాభిన్నమైందన్నమాట.

అంటువ్యాధులు

జైమంలో మృత్యువుని తప్పించుకున్నవాళ్ళకు అంటువ్యాధులు తప్పలేదు. 1944 సెప్టెంబరు వరకు 12 లక్షలమంది అంటువ్యాధులవల్ల మరణించేరని, బెంగల్ ప్రచారశాఖ తెలిపింది. అంటే, 1943 లో ఉప్పెనగావచ్చిన మృత్యువు 1944 వరకు అంటువ్యాధులద్వారా ప్రబలమైంది. కరువు, దిక్కులేనితనము బెంగల్ ప్రజల్ని పీర్చేయటంవల్ల, ఈరోజున ఏజబువచ్చినా అంటువ్యాధిగా ప్రబలి, మృతులసంఖ్య విపరీతంగా హెచ్చుతుంది.

ఈ అంటువ్యాధులు మొట్టమొదట 1943 ఆగస్టు - సెప్టెంబర్ లో వచ్చాయి. కలరా, రక్తవిరేచనాలు జైమదాధకు లోనైనప్పుడు ప్రజలు, పుచ్చిన, కుళ్ళిపోయిన తిండిపదార్థాలు తినటంవల్ల వచ్చాయి.

అప్పటి మృతులసంఖ్యలు తెలియవు. కాని ప్రజలకు సహాయపడిన వైద్యకాలలుద్వారా చూచాయగా తెలుసుకోవచ్చు. ఈకాలంలో, రంగపూరుజిల్లాలోని పల్లెలలో వ్యాధులెంత విపరీతంగా ప్రాకేయంటే, కిసాన్ సభవర్కర్లే వీటికిలోనై నిర్బలయ్యేవారు. కిసాన్ సమితి ప్రబలంగా ఉన్న ప్రాంతాలలో కొందరు నాయకులు, వర్కర్లు, కలరా, స్ఫోటకం మూలంగా మరణించేరు. కరువువేగాన్ని తాళుకున్నవారు అంటువ్యాధుల్ని ఎదుర్కొనలేకపోయారు. ఫరీద్ పూర్, చిట్టగాంగ్, ఉత్తర బాకరుగంజ్ మొదలైన కరువుప్రాంతాలలో, రంగపూరులోవలెనే, అంటువ్యాధులు తీవ్రమైనవి.

1943 డిసెంబరునుంచి ఫిబ్రవరి 1944 వరకు అంటువ్యాధులు రెండవసారి వచ్చాయి. మలేరియా, స్ఫోటకం ముఖ్యమైనవి. మలేరియా ఇంత ప్రమాదకరంగా మరెన్నడూలేదు. 1944 మొదటి నాలుగునెలలలో

మలేరియావల్ల రెండులక్షలమంది చనిపోయారు. బెంగల్ ప్రభుత్వపు ఆరోగ్యశాఖ ఈ లెక్కలు సేకరించింది. ఉత్తర, తూర్పు బెంగల్ లో స్ఫోటకం అంటువ్యాధిగామారి, 1944 మొదటి మూడునెలలలోనే, ఏడు జిల్లాలలో నలభై ఐదువేలమంది చనిపోయారు ఈ జిల్లాలలో 1943 లో వెయ్యిమంది మాత్రమే చనిపోయారు. రంగపూరుజిల్లాలో స్ఫోటకం ప్రబలంగా ఉండటంవల్ల సభలు, ఊరేగింపులు, సంతలు జరిగలేదు. పూర్వం అన్నాతురులు తిరిగినట్లే ఇప్పుడు బజార్లలో రోగులు తిరుగుతున్నారు.

ఏప్రిల్ నుంచి జూన్ వరకు అంటువ్యాధులు తగ్గేయి. కాని వర్షాకాలంలో మూడవమారు ప్రమాదకరంగా వచ్చాయి. ఈ సారి మలేరియా బెంగల్ లోని అన్నిజిల్లాలను వశపరచుకొన్నది. సెప్టెంబరులో బెంగల్ ప్రజలు మలేరియాతో బాధపడుచున్నారు. కలకత్తా చుట్టుపట్ల నార్కెల్, డంగా, బేవియా ఘాటాలలో ప్రతి ఇంటా మలేరియాఉంది. ప్రజాసేవకులు ఈక్రింది లెక్కలు సంపాదించేరు.

నవ్ - డివిజన్ పేరు

నూటికి ఎంతమంది

బాధపడ్డారు.

1. తాంగల్ (మైమెన్ సింగ్ జిల్లా)	47
2. తాలూక్ (మిర్షాపూర్ జిల్లా)	33
3. హుగ్లీ	8
4. మెహర్ పూర్ (నాడియా జిల్లా)	9
5. నారాయణగంజ్ (ఢక్కా జిల్లా)	15

ఇంతగా వ్యాప్తి పొందిన అంటువ్యాధులు, మృతుల సంఖ్యను హెచ్చు చేయడమేగాక, వ్యవసాయానికి యంత్రవిధానానికి దెబ్బకొట్టి అనాధుల్ని సృష్టిస్తాయి. పూర్వం బాగున్న పనుష్యులు అనేక మారులు జబ్బుపడి నిర్బలలైనారు. సంపాదనపరులు నూటికి పదిమంది చొప్పున నిర్బలలు కావడంవల్ల వాళ్ళమీద ఆధారపడ్డవాళ్ళు అనాధులైనారు. 1943 లో ఆకలి, 1944 లో వ్యాధులు ఎన్నో కుటుంబాలను బిచ్చగళ్లుగా మార్చాయి, ఎన్నో గ్రామాలు విడిచిపెట్టబడ్డాయి.

గ్రామగ్రామానికి ఉప్పెనలాగ వచ్చిన ఈ వ్యాధులు స్త్రీలను, పిల్లలను దిక్కులేనివాళ్ళను చేసేయి. ఎన్నివేలమంది వికలాంగులైనారో లెక్కలేదు. ప్రొఫెసరు పి. సి. మహాలనోవిస్, ప్రొఫెసరు కె. పి. చటో

పాథ్యాయ కరువుకి విచప వచ్చిన ఈ దుర్దశను గురించి లెక్కలు తయారు చేస్తున్నారు. అవి ప్రచురించినప్పుడు, ఎహోన్నతమైన మన పురాతన జాతికి ఏ విషాదం సంభవించిందో లోకానికి తెలుస్తుంది.

బెంగాల్ గ్రామాలలో జననాల సంఖ్య తగ్గుతున్నది, మృతుల సంఖ్య దీన్నిమించు తున్నది. జిల్లాబోర్డులు పొందు పరిచిన రెండు గ్రామాల లెక్కలను పరిశీలించవచ్చు.

సంవత్సరం చిట్టగాంగ్ జిల్లా
(వెయ్యికెంతమంది) నాడియాజిల్లాలో కస్తీయా పోలీసు
పేషనుకు చెందిన 15 యూనియన్లు
(కస్తీయా మునిసిపాలిటీతప్ప)

	జననాలు	మరణాలు	జననాలు	మరణాలు
1942—	22.1	21.07	2826	3285
1943—	15.1	47.05	2381	4503
1944—	13.92	28.6	1284	2778

కరువుకు లొంగిన ప్రాంతాలను స్పష్టపరచే చిత్రం ఇది. బెంగాల్ జాతి ఈ విధంగా నాశనం కావల్సిందేనా? నాశనంకాదు. మానవునికి బ్రతుకుమీది వాంఛ అతిగాఢమైనది. ఏదోవిధంగా మృత్యువుతోపోరి అన్నాతురులు, రోగులు బ్రతుకుతారు. సంఘం వాళ్ళనిగురించి పట్టించు కోకపోయినా బైటికి వెళ్లెయినా జీవిస్తారు. నిర్బులులు, వికలాంగులు ఏమీయోచించరు. బ్రతికాలనే జంతువాచ ఒక్కటే వాళ్ళని పాలిస్తుంది. కొందరు భాగ్యవంతులకు బానిసలైతే, మరికొందరు సంఘవ్యతిరేకంగా నేరాలు చేస్తారు.

ఇంత అపారమైన వినాశం కలిగినా, జాలిచూపి, ధర్మంచేసే, భాగ్యవంతులు బెంగాల్ లోలేరు. యద్ధంపల్ల, బ్లాక్ మార్కెట్టువల్ల నీధులు కూడిబెట్టిన తిండిదొంగలలో దేశభక్తి ధర్మగుణం మచ్చుకై నా కన్పించటంలేదు.

1944 జూన్ అరవలేదీన బెంగాల్ మెడికల్ కలీఫ్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ తరఫున ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేయటాని కేర్పరిచిన పత్రకా రచయితల సమావేశంలో, డాక్టరు. బి. సి. రాయ్ ఇలా అన్నారు.

“బైటనుంచి వచ్చినంత సహాయం బెంగాల్ లో రాలేదు. ప్రజల్లో దానధర్మాలుచేసే శక్తి చాలావరకు తగ్గినప్పటికి ఈ కాలంలో చాలామంది

భాగ్యవంతులై నారు. వాళ్లెందుకు అదుకోవడంలేదు. మీ పత్రికలద్వారా సహాయంకోసం ఉద్యమం నడపమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సక్రమమైన ఉద్యమ, ప్రచారాలవల్ల బహుళంగా సహాయం వస్తుందని నాకు గట్టి నమ్మకం." (జనయుద్ధ, జూను, 14, 1914)

మందులలో బ్లాక్ మార్కెట్

రోగాలు ప్రబలం కాగానే ఇతర వస్తువులలాగ మందులు కూడా మాయమైనవి. మలేరియాకి క్వినైన్ ఒక్కటే మందు. గత సంవత్సరం మలేరియా హెచ్చగానే మార్కెట్టులో క్వినైన్ దొరకలేదు. పల్లెప్రాంతాల్లో కంట్రోలురేటు పొను రూ 37-8-0 లు వుంటే బ్లాక్ మార్కెట్ లో రూ 900 లు ఉంది. ఆ రోజుల్లో కలకత్తాలో మార్కెటురేటు రూ 400 లు. ఈ నాడు రూ 200 కు, తక్కువ దొరకదు. ఇతర వస్తువులన్ని పెద్ద పెద్ద యూరపియన్ కంపెనీలకు గుత్త హక్కులుగా ఉన్నవి. ప్రభుత్వ కంట్రోలు రేటుకు అతిక్రమించి అమ్ముతున్నారు. అప్పటికీ దొరకవు. ఈ క్రింది లెఖ్యాలవల్ల కంట్రోలు, బ్లాకు మార్కెటు రేట్లను పోల్చవచ్చును. ఇవి రసాయన ద్రవ్యాలకు సంబంధించినవి.

పేరు	కంట్రోలు ధర	మార్కెట్ ధర
1. సోడాచై కార్బనేట్	రూ 15 లు CWT	రూ 60 లు CWT
2. టోరిక్ ఏసిడ్	1 పొను రూ 0-13-0	1 పొను రూ 5-8-0
3. కార్బాలిక్ ఏసిడ్	1 పొను రూ 1-14-0	1 పొను రూ 25-0-0

1944 మధ్యకాలంలో మార్కెట్ ధర హెచ్చింది. తరువాత తగ్గింది. మందులకోసం ఇంత ఖర్చుచెయ్యవలసివస్తే, బీదప్రజలు డాక్టరు సహాయం పొందలేరు, మందు కొనలేరు. ఈ కల్లోలంలో చావుతప్ప గత్యంతరంలేదు. బీదడాక్టర్లు మందులు కొనలేకపోయారు. దొరికే మందుల్లో కత్తి ఎక్కువైంది. ఒకవంక రోగాలతీవ్రత, మరొకవంక మందుల కొరత కారణంగా దేశం, ఊబిశమైపోయింది.

1914 ఆగస్టులో, డాక్టర్లు, వైద్యవిద్యార్థులు మందులమేవారు. డా. బి. సి. రాయ్ అధ్యక్షతను ఇండియన్ మెడికల్ ఎసోసియేషన్ హాలులో సమావేశమైనారు. అప్పుడు ఈ తీర్మానం చేసేరు.

“కొన్ని అనధికార సంస్థలద్వారా మందులు సప్లయి చేస్తే తప్ప బ్లాక్ మార్కెట్ ను అరికట్టలేము, అని ఈ సమావేశం అభిప్రాయపడు

తున్నది. లక్షలాది ప్రజల్ని బ్రతికించే ఈ మందులు బ్లాక్ మార్కెట్ చెయ్యకుండా నివారించమని, మందుల నిర్మాతలకు, అమ్మకందారులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. "

బ్లాక్ మార్కెట్ పరిపాలిస్తోంది

బెంగల్ గ్రామాల్లో మందులంతగా కొరతపడటానికి కారణం ఏమిటి? అవసరవస్తువుల ధరలంత అన్యాయంగా హెచ్చటానికి కారణం మేమిటి? చాలినంత సరుకురాకపోవటంవల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయని వర్తకులంటారు. నిజమే. కాని మర్యాదవుండాలి. వస్తువులుదాచి ధరలు పెంచటానికి ప్రయత్నించటం, భాగ్యవంతులుతప్ప ఎవరూ కొనలేనిస్థితికి తేవటం - ఇది మర్యాదచూలినపని. తన ఖర్చులుపోగా, సక్రమమైన లాభంవేసుకుని అమ్మటమే మర్యాదగల వ్యాపారం. సరుకులు దొరకటం లేదు గనుక, లక్షలాది ప్రజలు చచ్చినా, ధరలు పెంచి లాభాలు గుంజాలనుకోవటం అడివిమృగాలతత్వంతప్ప నాగరిక సమాజంలో జరుగవలసిందికాదు. నిర్మాతలకు, అమ్మకందార్లకు యుద్ధకాలంలో ఈ జంతు తత్వమే అబ్బింది.

కొనుగోలదారుస్థితికి తగినట్టు, అమ్మకందార్లకు సక్రమలాభం లభించేటట్లు ధరలు కంట్రోల్ చేయబడ్డవి. ఒకవస్తువును కంట్రోల్ చేసి చెయ్యకముందే వ్యాపారులు దాన్ని దాచేస్తారు. కంట్రోల్ ధరను మించి అమ్మటానికి పన్నుగాలు పన్నుతారు. ప్రభుత్వం, వస్తువులకు కంట్రోల్ పెట్టిందిగాని వాటి సప్లయివిషయం చూడలేదు. అందుచేత ఈ పన్నుగం సాగుతుంది. బ్లాక్ మార్కెట్ పుట్టుకే ఇది.

ఫ్యాక్టరీ యజమానులకు, వర్తకులకు లాభంగుంజే దురాశతప్ప మరొక ఆలోచనలేదు. కొంచెమైనా విచారంలేకుండా బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తారు. బంగారం నిల్వచెయ్యటమే వాళ్ళమతం. సోదరుల దుస్థితిలో వాళ్ళకు డబ్బుదోచే అవకాశం కన్పించింది. భాగ్యవంతులకు డబ్బుంది గనుక ఏధరకైనా కొంటారు. అతనికి స్వార్థంతప్ప. సోదరుల చావు బ్రతుకులతో సంబంధంలేదు. అందుచేత బ్లాకుమార్కెటును ప్రోత్సహిస్తూ, వాళ్ళ మైత్రితో స్వార్థం తీర్చుకుంటాడు.

ఈవిధంగా బ్లాకుమార్కెట్ వాలాలు బెంగల్ లో రాజ్యంచేస్తున్నారు. వేరే మార్కెట్ లేదు, బ్లాకుమార్కెట్.

1941 లో, జపాను పసిఫిక్ లో యుద్ధము ప్రారంభించినపుడు, సరఫరాలకు ఆటంకంకలిగి, విదేశ దిగుమతులు ఆగాయి. ప్రభుత్వము, కొన్ని వస్తువులకు కంట్రోలు పెట్టింది. కాని, అనిర్ణయాల కాగితం మీదే మిగిలి, ఆచరణలోకిరాలేదు. మెల్ల మెల్లగా వ్యాపారులు ధరలు హెచ్చించి, బ్లాక్ మార్కెటుయత్తులన్నీ నేర్చుకున్నారు.

ఈ ఘోరాన్ని చూచిన దేశభక్తులు నోరు మెదపలేదు. “ఇవి ఆచరణలో పెట్టడం ప్రభుత్వంపని, మనదికాదు.” ఇదివాళ్ళకు సూత్రమయింది. అందుచేత, వ్యాపారులకు భయమనేదిలేదు. ప్రజల మేలు కోరటంలేదు గనుక, ప్రభుత్వం వ్యాపారులనేమీ చెయ్యలేదు. బ్లాక్ మార్కెటును నివారించటం ప్రభుత్వానికి సహాయమని భయపడిన దేశభక్తులు కదలకుండా కూచున్నారు.

చిట్టగాంగ్, కలకత్తాలలో జపాను బాంబులు వేసినప్పుడు యీ సంక్షోభం తీవ్రమైంది.—సరఫరా పూర్తిగా ఆగింది, ప్రజల్లో అల్లకల్లోలం ఎక్కువైంది. ఈ కాలంలో, పెద్ద వ్యాపార్లు ప్రతివస్తువుకు అద్భుతంగా ధరలు పెంచారు. కంట్రోలు అమలు జరపడానికి గట్టి ప్రయత్నం జరిగితే, వెంటనే సరకుల్ని మార్కెటునుంచి తొలగించేరు. ఇది అన్యాయమని సంఘ ప్రతికూలమని దేశభక్తులు ప్రచారం చెయ్యాలి. తిండిదొంగలు పెద్ద డిమాండు పెట్టారు! కంట్రోలు తీసేయండి, ధరలు పడిపోతాయి. చాలామంది దేశభక్తులు ఊరకొట్టారు, తిండిదొంగలికి వ్యతిరేకంగా ఒక్క మాటైనా చెప్పలేదు.

తిండిదొంగలు బియ్యం దాచారు. వరిపంట తగ్గింది. దిగుమతులూ ఆగాయి, కరువువచ్చింది. బియ్యం వ్యాపారమంటే బంగారం దాచడమన్నమాట. పెద్ద వ్యాపార్లు బియ్యం కొని దాచేందుకు పల్లెప్రాంతాలకు వెళ్ళేరు. లక్షలాది ప్రజలు వీధుల్లో ఎలుకల్లాగ చనిపోతానికి సమాజము చిన్నాభిన్నమవటానికి కారణం బియ్యం కొరతకాదు. బాగా ఉన్న మధ్య తరగతి ప్రజలు మణుగు యాభై రూపాయల చొప్పున కొని బ్రతికేరు. విదేశాలనుండి దిగుమతి చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం సౌకర్యాలు కల్పించలేదు. ఉన్నదాన్యం అందరితో కలిసి పంచుకోవాలనే న్యాయబుద్ధి భాగ్యవంతులకు కలగలేదు. అందుచేత బీదలు చనిపోయారు. కుటుంబాలు నలిగి పోయాయి.

1943 అంతంలో రేషనింగు పెట్టాలనే డిమాండు వచ్చింది. వ్యాపారులు క్రొత్త ఎత్తువేసేరు. గర్జించేరు : రేషనింగువద్దు. కంట్రోలు ధర ఆచరణలో పెట్టండి.

1943 తరువాత బియ్యంవిషయంలో వాళ్ళ ఆటలు సాగలేదు. కలకత్తాలో రేషనింగు, అదనపుపంట, ప్రభుత్వం స్వయంగా కొనటము, వాళ్ళ ఆట కట్టించింది. ఈయేడు బియ్యం కొరత అంతగాలేదు, కాని బట్టకరువు వచ్చింది. 1943 లో బియ్యం వ్యాపారులు ఏంచేసేరో ఈనాడు బట్టల వ్యాపారులు అదేచేస్తున్నారు. దేశమంతా బట్టకరువువచ్చి స్త్రీలు మానమర్యాదలు కాపాడుకోలేకపోతుంటే, వ్యాపారులు, నిశ్చలంగా బట్ట లేదని చెప్తున్నారు. కలకత్తాలో, ఈమధ్య మూడువేల షాపులమీద దాడి జరిగితే, 20 వేల బేళ్లు గుడ్డ బైటపడ్డది. ఇదిగాక బెంగల్లో అనేక ప్రాంతాల్లో విపరీతంగా బట్ట దాచడం కనుగొన్నారు.

1945 జనవరి 25 వ తేదీన “ఆనందబజారు” పత్రిక వ్రాసింది.

“కొంతమందిద్వారా వార్తలు తెలిసి పోలీసులు, ఒక బుర్రబజారు వర్తకునినుంచి 78 బేళ్ళ గుడ్డ బైటకి లాగారు. దాని ఖరీదు 1½ లక్షల రూపాయలుంటుందని అంచనావేసేరు.”

లోహియా నార్మలులేనులో ఒక వర్తకునినుంచి రూ 50 వేలు ఖరీదు చేసే ధోవతులు, చీరలు, ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ డిపార్టుమెంటుకు చెందిన పోలీసులు బైటపెట్టేరని, “స్టేట్సుమన్” పత్రిక 1945 ఫిబ్రవరి 11 వ తేదీన వ్రాసింది.

“హిందుస్థాన్ స్టాండర్డు” పత్రికలో : 1945 మార్చి 6 వ తేదీన బారుసాల్ జిల్లాలో యులకతి గ్రామానికి చెందిన ఒక మార్వాడీ వర్తకుని వద్ద రూ 25 వేలు విలువగల గుడ్డ పోలీసులు పట్టుకున్నారని వార్త వచ్చింది. ఆ గుడ్డను పాకీదొడ్డిలో దాచారట.

సెంట్రల్ కలకత్తాలో ఒక వర్తకుడు రహస్యస్థలంలోదాచిన పది వేల రూపాయల ఖరీదయ్యే నాలుగు బేళ్ళ గుడ్డ బైటపడినట్టు 1945 మార్చి 7 వ తేదీన “వేషనలిస్టు” పత్రిక వ్రాసింది.

బట్టలేదని ఈ వ్యాపారులు ఎంత ఒట్టు పెట్టుకున్నా ప్రతిదినం ఈ వార్తలు ప్రవాహంగా వస్తున్నాయి.

ఈ దొంగవ్యాపారులు అమానుషమైన, హృదయాలేని జాతికి చెందినవాళ్ళు. అందుకనే స్త్రీ పురుషులు తిండి, బట్ట లేక అల్లాడుతుంటే,

ధన దాహమువల్ల నిశ్చలంగా ఉన్నారు. ఈ దుర్గుణం సమాజాన్నంతా కలుషం చేసింది. యుద్ధకాలపు భాగ్యవంతులకు ఉన్న నీతి ఒక్కటే. మరింత భాగ్యవంతులు కావడం. సమీకులు దాచి విపరీత లాభాలు పొందటం.

బట్ట, చమురు, ఉప్పు, చెక్కెర, మందులు - ప్రతి వస్తువు బ్లాక్ మార్కెట్ దారుల చేతిలో ఉంది. పంపకవిధానం ఆహారకమిటీ ఏర్పాటు చేస్తే, అందులోకి చొరబడుతాడు. బెంగల్లో అనేక ఆహారకమిటీలు దొంగవ్యాపారుల చేతిలోకి వెళ్ళేయి. ప్రభుత్వం వ్యాపారుల్ని నియమిస్తే అక్కడా పీళ్ళే తయారౌతారు. ఈ విధంగా ప్రతి పట్నంలో, గ్రామంలో ఒక క్రొత్తజాతి తయారైంది. జమీందార్లు, జోతేదార్లు, కంట్రాక్టరులు మొదలైన అన్ని తెగలనుంచి ఈ జాతిసృష్టి అయింది. సమాజంలోని మాలిన్యమంతా తిండిదొంగలుగా తయారైంది. వీరివిషయం సమాజ మంతటికి ఎక్కింది.

తిండిదొంగ, సమాజంలో క్రొత్త సంఘర్షణ తెస్తున్నాడు. పట్టణానికి, పల్లెకు స్వేచ్ఛావ్యాపారంద్వారా సంబంధం నిలిచింది. పట్నా న్నుంచి పల్లెకు, పల్లెనుంచి పట్టణానికి వస్తువులు సరిఫరా అయ్యేవి. వ్యవసాయపు సరికులు పట్నం వెళ్ళితే, ప్యాక్టీరీసరుకులు పల్లెలకు వచ్చేవి. వ్యాపార కేంద్రాలైన గుజరాత్, బందర్స్, పట్టణానికి పల్లెకు మధ్య సంబంధం నిలిపేవి. గుజరాత్ తన సరుకుని అమ్ముకున్న రైతు పట్నం సరుకులు అక్కడే కొనేవాడు. ఈ కేంద్రాల ద్వారానే విజ్ఞానం పల్లెలకు ప్రసరించింది. దేశభక్తి వృద్ధిపొందిన తరువాత, రాజకీయ చైతన్యం కూడా ఈ సంబంధాల్ని నిలిపింది.

ఈ నాడు పల్లెల్లో వినాశంతప్ప మరొకటి కనిపించదు. గుజరాత్, బందర్స్ తిండిదొంగలు పశవర్చుకొని, నిత్యావసరాలైన బియ్యం, చెక్కెర, ఉప్పు, గుడ్డ, భద్రంగా తాళంవేసి తమ యిష్టం వచ్చినట్లు అటలాడుతున్నారు.

పట్నం వస్తువులు పల్లెకు, పల్లె వస్తువులు పట్నానికి చేరిడంలేదు. అన్నీ బ్లాక్ మార్కెట్ లోకి వెళ్ళి ప్రజా జీవితాన్ని కలుషితం చేస్తున్నాయి. పట్నానికి, గుజరాత్, పల్లెకు మధ్య పురాతన సంబంధాలు తెగిపోయాయి. ఒక వంక దొంగవ్యాపారులు, మరొక వంక ప్రజా సముదాయం - ఈ విధంగా బెంగల్ ను రెండు తరిగతులుగా విభజించవచ్చును.

ఉత్పత్తిలోను, పంపకంలోను దేశభక్తికి తావులేదు. యుద్ధంవల్ల, జాతీయ ఆర్థిక విధానంమీద ఈ విపరీత పరిస్థితుల ప్రాబల్యం, ప్రజా విశ్వాసాన్ని చూరగొన్న ప్రభుత్వంవుంటే, ప్రజా స్వామ్య హక్కుల్ని మన్నించే ప్రభుత్వంవుంటే, ప్రజల దేశభక్తిని రేకెత్తించే ప్రభుత్వంఐతే, యుద్ధకృషిని ఉత్పత్తిని పంపకాన్ని సక్రమంగా జరిపి, సమాజ వ్యవస్థ, చిద్రం కాకుండా చూచేది. కాని, ప్రజా వ్యతిరేకమైన ఈ ప్రభుత్వానికి ఆ ఉద్దేశంలేదు.

ఈ విధంగా, సంఘ వ్యతిరేకుల పన్నుగడలునెక్కి, సంఘశ్రేయస్సు విస్మరించబడి, డబ్బు దోచుకోవటమే ఆశయంగా పెట్టుకున్న పెద్ద మనుష్యులు, ఉత్పత్తిని, పంపకాన్ని చేతపుచ్చుకున్నారు. కరువుకాలంలో, తిండి, బట్ట మొదలైన వస్తువుల కొనుబడి, అమ్మకము దేశభక్తుల చేతుల్లోగాక, ధనదాహంతోప్రవర్తించే తిండిదొంగలికి ఇచ్చిందిప్రభుత్వం.

కనుక, ఈనాడు అనాధుల్ని బ్రతికించే ప్రశ్న అటుంచి, ఉన్నవాళ్లు అనాధులు కాకుండా చూచే సమస్య ఎదుర్కొంటున్నది. భగ్నమయిన సమాజాన్ని పునః నిర్మించడం, భగ్నమవ్వటం అనేది ఇంకా జరుగుతుండడంవల్ల సాధ్యపడడంలేదు. దేశభవిష్యత్తును దుర్మార్గులైన తిండిదొంగలు నిర్ణయిస్తున్నారు.

అధికారుల లంచగొండితనం

దొంగవ్యాపారులకు అధికారుల లంచగొండితనం బాగా ఆశ్చర్యమిస్తుంది. అధికారుల్లో లంచగొండితనం ఇంతగా లేకపోతే, దొంగవ్యాపారులెంత శక్తివంతులయ్యేవాళ్లుకాదు. పీళ్ళ ప్రోత్సాహంతోనే, పేదల ప్రాణాలు తీసి డబ్బు దోచుకుంటున్నారు.

రు. 50 లక్షల లంచానికి సంబంధించిన ఒక కేసు కలకత్తాలో ఆచోకి తీస్తున్నట్టు, "స్టేట్స్ మన్", 1945, జనవరి 31 తేదీన వ్రాసింది. అందులో చాలమంది అధికారులకు, కంట్రాక్టర్లకు జోక్యంవుంది. దీనికి చెందిన ఒక సివిల్ సప్లయ్స్ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగిని రూ 2000 లు లంచం తీసుకున్నందుకు అరెస్టు చేశారు. వాళ్ళపేర్లు ప్రచురించక పోవటంవల్ల, వాళ్ళెవరో ప్రజలకు తెలియదు.

కేంద్రప్రభుత్వానికి చెందిన సి. ఐ. డీలు అన్ని రాష్ట్రాల్లో, లంచగొండితనం కేసులు 667 కనుగొన్నారు. అందులో 271 విషయంలో

కేసులు పెడుతున్నారు. వీటిలో, 87 గురు కమీషన్ డ్ గెజెటెడ్ అఫీసర్లకు జోక్యంవుంది. బైటికిరాని కేసుల సంఖ్యకు మితిలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులకు లంచంపెట్టకుండ, బ్లాక్ మార్కెట్టు చెయ్యడం అసంభవం. లంచం పెట్టడం ఒక ఆచారమైపోయి, లంచమివ్వని వ్యాపారులు వర్తకం చెయ్యలేక పోతున్నారు.

లంచం ఎంత మొత్తంవుంటుందో, ఈ ఉదాహరణ చూడవచ్చు: 1945, జనవరి 24 తేదీన "స్టేట్స్ మన్" పత్రికలో ఒక లేఖ వచ్చింది. ఒక సంవత్సరంలో, అనేక విషయాల్లో ప్రజలిచ్చే లంచం రు. 60 కోట్ల వరకు వుంటుందని రచయిత వాదించాడు. యుద్ధం ముందు, దేశరక్షణకే ఇంత మొత్తం ఖర్చు కాలేదు. యుద్ధం ముందు, బెంగల్ ప్రభుత్వము దేశరక్షణకోసం ఇందులో ఐదవ వంతు ఖర్చుచేసేది. ఈ రచయిత రు. 60 కోట్లు అంచనా ఎలా వేశాడో తెలియదుగాని, దేశవ్యాప్తంగా లంచ గొండితనం వున్న ఈరోజుల్లో, ఇందులో అద్భుతమేమీలేదు. సివిల్ సప్లయ్స్ డిపార్టుమెంటు, బట్టల దుకాణాలు, రైల్వే స్టేషన్లు, యూనియన్ బోర్డు అఫీసులు, పోలీస్ స్టేషన్లు, ఇవి లంచగొండులకు ముఖ్య కేంద్రాలు. ప్రభుత్వాంగలన్నిటినీ లంచగొండి తనమనే పక్షపాతం తగిలితే, బ్లాక్ మార్కెట్ ఎందుకు వర్తిల్లదు? దొంగవ్యాపారులకు, అధికారులకు లంచగొండితనం దినచర్యలో ప్రముఖభాగం.

లంచగొండి తనాన్ని విచారణచేసిన, రౌలండ్ కమిషన్, ప్రభుత్వోద్యోగుల్ని గురించి ఇలా విమర్శించింది.

"లంచగొండితనం ఎంత ప్రబలంగా వుందంటే, దాన్ని అపలేమనే నిరుత్సాహం ఎంతతీవ్రంగా వుందంటే; గట్టి ప్రయత్నంచేసి దీన్ని రూపుమాపితే తప్ప ప్రయోజనంలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రజలు దీనితో కలసి తమైనారు. దీన్ని రూపుమాపకపోతే ప్రజలే దీనివల్ల అవస్థ పడతారు. ఈ దుర్బుధిభారమంతా పేద ప్రజలమీద పడుతుంది. దీనివల్ల దుర్మార్గులు, దురాశాపరులు మాత్రమే బాగుపడుతారు."

ప్రభుత్వ నియామకమైన విచారణసభుం ఈ విధంగా విమర్శిస్తే, వేరే చెప్పనవసరంలేదు.

దొంగవ్యాపారి ప్రభుత్వోద్యోగుల్ని వశపర్చు కొనటమేగాక. సంఘంలో నాయకుడౌతున్నాడు. పల్లెల్లో ప్రజల బాగోగుల్ని నిర్ణయించేది ఇతడే. ఇతని ధర్మసూత్రాలే ప్రజలు అనుసరించాలి. కంట్రోల్ తప్పించి,

ధరలు పెంచటం, లై సెన్సు లేకుండా అమ్మటం, ప్రజల కవసరమనితెలిసి దాచివెయ్యటం— ఇవి దుర్మార్గాలని ఎవరూ గుర్తించటంలేదు. ఈ విషాద స్థితిలో పరస్పర సహాయమనేది ఎక్కడా కన్పడటంలేదు.

సాంఘిక దురలవాట్లు

దురలవాట్లు సమాజ హృదయాన్ని చీల్చేస్తున్నాయి.

చిట్టగాంగ్ లో, జాలర్లు పాకీవాళ్ళ కుటుంబాలలో స్త్రీలు మిలిటరీ లేబర్ కోరులో, కరువు ప్రారంభ దినాలులో చేరేరు. అక్కడనుంచి సుఖ వ్యాధులతో తిరిగివచ్చారు. ఈ ఘోరం చిట్టగాంగ్ లోనేకాదు. కరువు ప్రాంతాలన్నిటిలో స్త్రీ మానభంగం చెయ్యబడ్డది. కంట్రాక్టర్లలో ఒక శాఖ మిలిటరీకి బాలికల నమ్మటం వృత్తిగా పెట్టుకున్నది. చిట్టగాంగ్ లో కొమ్మిల్లా. నైయాఖలి ప్రాంతాలలో స్త్రీలు గుంపులు గుంపులుగావచ్చి తమ్ము తాము అమ్ముకుంటారు. బాలురు మద్యవర్తులుగా పనిచేస్తారు. ఇన్నాళ్ళనుంచి దొంగతనం, లంచగొండితనం, మోసంచూచి సహిస్తున్న మనం ఈ ఘోరాల్నిచూచి సహించలేము.

ఆరకాణ్ లోడ్లు ప్రదేశాల్ని గురించి, 1945 మే 31 వ తేదీ “జనయుద్ధ” లో కల్పనాదత్తు వ్రాసిన వ్యాసం కొంత ఉదహరిస్తున్నాను.

“మజాదా అనే అమ్మాయి అమీరాబాద్ కు చెందింది. 20, 21 ఏండ్ల వయస్సు. గౌరవ మర్యాదలతో తలఎత్తుకుని తిరగాలని కోరిక గలదు. ఒక పేద రైతుబార్య కరువుఘోరం చూడలేక భర్త ఇల్లువిడిచి ఫెనీకి వెళ్ళిపోయాడు. కీళ్ళనొప్పులతో, సంపాదించలేనిస్థితిలో తిరిగి వచ్చాడు. ఉచిత అన్నదానశాలల్లో పనికల్పించే ప్రదేశాలలు మూసివేసిం తరువాత, మజాదా లేబరుకోరులో చేరిక తప్పలేదు. కాని సంపాదించాలంటే అక్కడ తన మానాన్ని అమ్ముకోవాలని గ్రహించింది. ఉద్యోగం వదిలి, పైగా పది పదిహేనుమందిని ఆకలుషిత వాతావరణంనుంచి బైటికి తెచ్చింది. బ్రతికిఉండగా మళ్ళీ అక్కడికివెళ్ళమని వాళ్ళు ఒట్టు పెట్టుకున్నారు.

“మూడనెల్ల తరువాత - కొద్దిరోజులక్రితమే - మళ్ళీ అమీరాబాద్ వెళ్ళేను. చావుకు సిద్ధంగాఉన్న మజాదాను కలుసుకున్నాను. భర్త చనిపోయాడు. తన ఒట్టు నిలుపుకోలేకపోయానని హృదయవిదారకంగా పలికింది ఆకలిమంటలు మళ్ళీ లేబరుకోరుకు తరిమేయి.”

“ఆరకాన్ రోడ్డుమీద నిలిచినప్పుడు పూర్తిగా వినాశం పొందిన మహాత్తరమైన పురాతన నాగరికతమధ్య ఉన్నట్లు తోచింది. ఈ శిథిలా లలో పూడిపోయింది - దయ, కరుణ, పరస్పర గౌరవప్రేమలు, సౌభ్రా త్రుత్వము - అన్నీ వికావికలై నాయి. ”

చిట్టగాంగ్ ఒకటేగాడు, బెంగల్ గ్రామాలంతా ఇంతే. స్త్రీలకంటే అన్యాయమైనది పిల్లల్ని అమ్మటం. “జనయుద్ధ ” 15-3-45 లో బోగ్రా జిల్లాలోని పసి దానిసలనుగురించి కచిన్ ఘోష్ ఇలా వ్రాసేడు. “అన్నా తురులైన తలిదండ్రులచేత అమ్మబడిన పిల్లలు, బంధువులకు దత్తుకిచ్చిన పిల్లలు, సమాజంలో ఒక క్రొత్త తెగగా ఏర్పడ్డారు. వాళ్ళను దత్తతకు పుచ్చుకోలేదు : చనిపోయేవరకు బానిసలుగా ఉండటానికి.... బాలియాదిఖి యూనియన్ లో రెండు గ్రామాలలో ఇలాంటి పిల్లలు 18 మంది ఉన్నారు. వస్తువకు అమ్మకం జరిగినట్లు, వాళ్లు చేతులు మారినారు. ”

స్త్రీలు, పిల్లలకు సంబంధించిన ఈ వ్యాపారం, దుర్మార్గం, బెంగల్ గ్రామజీవితాన్ని ధ్వంసంచేసింది. నీతినియమాలు దగ్ధమైనాయి. విద్య, నాగరికత సంస్కృతి ప్రతిష్టంభింపచేయడానికి వేరేసాక్ష్యం అనవసం.

రంగపూర్ లో, మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షలో కాపీచేస్తున్నందుకు పట్టు కుంటే, గూండా విద్యార్థులు ఒక పండితుడిని తీవ్రంగా గాయపరచేరు. ఈ రౌడీలు ఎంత ప్రాబల్యం వహించేరంటే రంగపూర్ కేంద్రాన్ని మూసి వేయమని డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు, యూనివర్సిటీకి విజ్ఞప్తిచేసేడు. ఇలాంటి కారణాలవల్లనే, రాజషాహిజిల్లా అధికార్లు పరీక్షలు నడిపే బాధ్యతతప్పించ మని, ఒక సంవత్సరంక్రితం కలకత్తా యూనివర్సిటీకి వ్రాసుకున్నారు.

రంగపూర్ ఉదంతాన్ని గురించి “నేషనలిస్టు ” (23-4-45) ఇలా వ్రాసింది. “ఇది మారుమూల సంఘటనై తే విమర్శించేవాళ్ళంకాదు. దురదృష్టవశాత్తు ఇలాంటివెన్నో జరుగుతున్నాయి. విద్యార్థులు ఎంత అధోస్థితికి పోతున్నారో దీనివల్ల తెలుస్తుంది. “ఆనందబజారు ” పత్రిక (24-4-45) ఇలా విమర్శించింది. “ఈ సంఘటన జరగడం విద్యార్థు లకు సిగ్గువేటు. కొన్నాళ్ళనుంచి, ఇలాంటి అభ్యంతరకర సంఘటనలు జరుగుతున్నాయని వ్రాయటానికి కష్టంగాఉంది. ఇంతకుముందు, రాష్ట్రాం తర ప్రాంతాలనుంచి ఇలాంటి వార్తలొచ్చాయి. ”

ఈ దురల్పాట్లు విద్యార్థుల్లోమాత్రమేకాదు, సమాజమంతటా ప్రవే సించేయి.

స్త్రీలను వస్తువులులాగా అమ్మే సమాజం నాగరికమైందికాదు. జంతుత్వానికి సంబంధించినది. “ఎవరికివాళ్లే” అనే సూత్రం వ్యక్తుల స్వార్థాన్ని దేశపు దుస్థితిని బ్లాక్ మార్కెట్ ను నడిపేది ఈ సూత్రమే, 60 లక్షలమంది బెంగాలీ ప్రజల్ని అనాధుల్నిచేయడానికి, అనాధస్త్రీలను వస్తువులుగా అమ్మడానికి ఈ సూత్రమే కారణం. దేశంలో గొప్పది, మంచిది అనేది ప్రతిదీ నాశనమౌతున్నది. గ్రామసమాజం భూకంపంవల్ల బ్రద్దలై న గృహంలాగున్నది : దినదినమూ ఇటుకులు రాలిపడుతున్నాయి.

ప్రభుత్వం ఏంచేసింది

ఒకవంక అధికారులు, దురాశాపరులు ప్రజాజీవితాన్ని శిథిలం చేస్తూంటే ప్రజలు నిస్సహాయులౌతున్నారు. మరొకవంక లక్షలాది అనాధులకు స్థావరంలేక సహాయంలేక చనిపోతున్నారు. ఈ రెండు దృశ్యాలు ప్రతి బెంగాలీపౌరుణ్ణి నీతినియమాలు మరిచిపోయేటట్లు చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వానికి అధికారయంత్రం, చట్టాలున్నాయి. లంచగొండితనాన్ని బ్లాక్ మార్కెట్ ను ఆపగలవు. కాని, దేశభక్తియుతమైన పోరాటంద్వారా తప్ప ఈ దురాశాపరుల్ని నాశనంచెయ్యలేము. దురాశతో మత్తెక్కిన తిండి దొంగలకు అధికారులతో దగ్గరసంబంధాలున్నాయి. ఒకవేళ పట్టుబడితే స్వల్పజరిమానాలతో వదిలేస్తారు. వాళ్ళపేర్లు ప్రజలకు తెలియనివ్వరు.

ప్రజాసహకారం స్వీకరించని ప్రభుత్వం తిండిదొంగల్ని పట్టుకోనూ లేదు. అనాధుల్ని రక్షించనూలేదు.

ఇరిగేషన్, పశువుల సప్లయికోసం బెంగాల్ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించిన డబ్బులో, గతసంవత్సరం నూటికీ ఐదువంతులైనా ఖర్చు చెయ్యలేకపోయింది. ఈ పని నిర్వహించటానికి సక్రమమైన ప్లానులతో విచారించి, అవసర ఖర్చులు చేసే స్వార్థత్యాగులైన ప్రజాసేవకులు కావాలి. ప్రభుత్వం జీతగాళ్ళమీద ఆధారపడితే ఏమీ జరుగదు. పునరుద్ధరణకోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించిన డబ్బును, అధికారులు దుర్వినియోగం చేసేరు. ఈ డబ్బుతో, సరంగుల్ని, జాలర్లుని బాగుపరచటానికి ప్రయత్నంజరిగింది. పడవలెప్పుడొస్తాయో ఎవరికీ తెలియదు కానీ, కంట్రాక్టర్లకు పండుగగా ఉంది.

అనాధులకు పని చూపించటానికి ప్రభుత్వం ఈ ఏడు ఒక కోటి డెబ్బై లక్షల రూపాయలు ప్రత్యేకించింది. ఈ మధ్య ఈ డబ్బుతో 124

కేంద్రాల్లో 11724 అనాధులకు పనిచూపించారు. పైన 4957 మంది పని చేస్తారు. (బెంగాల్ ప్రభుత్వ రిపోర్టు. ఏప్రిల్ ప్రథమ పక్షం, 1945) 1943 లో కరువు వచ్చింది. 60 లక్షలమంది అనాధులున్నప్పటికీ, రెండేళ్ళలో ప్రభుత్వం 20795 మంది అనాధులకు మాత్రం పని చూపించగలిగింది.

అంటువ్యాధుల్ని ఎదుర్కోటానికి, ప్రభుత్వ వైద్యశాలల్లో, 29620 మందికి వసతి కల్పించారు. 100 మంచాలున్నవి 52 వైద్యశాలలు, 50 మంచాలతో 92, 20 మంచాలతో 411. గ్రామాలలో 200 మంది డాక్టర్లు వైద్యసహాయం చేస్తున్నారు. బెంగాల్ లో 90 వేల గ్రామాలున్నాయని, 2 కోట్ల ప్రజలకు అంటువ్యాధులు తగిలేయని తెలుసుకుంటే, ఈ ఏర్పాటులంత స్వల్పమైందో ఊహించవచ్చు.

కరువు కాలంలో అమ్మిన భూములు తిరిగి ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వ మొక చట్టం ప్రవేశపెట్టింది. రూ 250 లకు గాని, అంతకు తక్కువకు గాని అమ్మిన భూములే ఈచట్టం క్రిందికి వస్తాయి. భూమి తిరిగి ఇవ్వమని రైతు, దిస్త్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసుకోవాలి. కోర్టులో అనుకూలంగా తీర్పు ఇస్తే, సంవత్సరానికి కొంత చొప్పున పదేళ్ళలో దాని ఖరీదు కట్టేషరతు మీద తిరిగి ఇస్తారు. దీనివల్ల ఎంతమంది రైతులకు ప్రయోజనం ఉంటుంది? కరువుదెబ్బతిన్న 15 ప్రాంతాలలో, రూ 250 లకు మించని స్థలాలు 1943 లో 4,73,441 అమ్మకమైనాయి. కాని మార్చి 1945 లోపల 7,752 అప్లికేషన్లు కోర్టుకువస్తే 290 ని గురించి మాత్రమే తీర్పు చెప్పేరు.

మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాసే అవకాశాన్ని ప్రతి రైతు ఉపయోగించుకోలేదు. రైతులు తమలో తాము నిర్ణయించుకోవడమే మంచిపద్ధతి. యీ కేసుల్ని విచారించడానికి, ప్రత్యేక న్యాయసూత్రాలు లేక పోవడంవల్ల మేజిస్ట్రేటు త్వరగా తీర్పుచెప్పలేదు.

కరువు నివారణ, పునరుద్ధరణ కార్యక్రమం విషయంలో ప్రభుత్వము, సర్వ పక్ష సలహాసంఘాన్ని ఏర్పరచింది. ఇంతవరకు ఏ ప్లాను తయారుకాలేదు. యుద్ధానంతపునర్నిర్మాణాన్ని గురించి పెద్దవ్యాపార్లుప్లాను వేస్తున్నారు. కాని, బెంగాల్ లో గ్రామ పునరుద్ధరణకు పూనుకోకపోతే, ఏప్లాను అమలుజరపలేము. బెంగాలు గ్రామాన్ని పునర్నిర్మించటానికి గాంధీజీ నిర్మాణకార్యక్రమంకూడ ఏమీ సూచించడంలేదు. కాంగ్రెస్ కాని

లీగుకాని ఏప్లాన్లు తయారుచేయలేదు. యుద్ధకారణంగా యూరప్ లో సాంఘిక, ఆర్థిక వ్యవస్థలు బద్దలై పోయినట్లే బెంగాల్ లోకూడ జరిగింది. ఈనాడు, బెంగాల్ సమాజాన్ని పునః నిర్మించటమే ప్రతి దేశభక్తుని ప్రథమ కర్తవ్యం.

మనమేంచెయ్యగలం

దేశాన్ని రక్షించేపద్ధతి ప్రజలే సూచించారు. రాష్ట్రమంతటిలో చిట్టగాంగ్ ఎక్కువ బాధపడ్డది. అక్కడి ఉదాహరణ తీసుకున్న డబుల్ మోరింగు పోలీసుస్టేషన్ కు చెందిన కత్తులి అనే గ్రామంలో జాలర్ల నివాసాలు పూర్తిగా నేలకంటుకున్నాయి. పెద్దలు పిన్నలు దిక్కులేక తిరుగుతూఉండటాన్ని నేను గమనించేను. అనేకమంది స్త్రీలు లేబరు కోరులోచేరేరు. చాలమంది ప్రయివేటు దారులకు అమ్ముడయి, సమీపంలో ఉన్న పహార్తలీ ఈ దుర్వ్యసనాలకు కేంద్రమైంది. ఈ అధఃపతనాన్ని స్వయంగా చూస్తూనే నిస్సహాయులైన ప్రజలు గతిలేక యజమానులకు భయపడి ఈ వ్యభిచార కేంద్రాల్ని, కల్లుదుకాణాల్ని మూసివేయడానికి ఎవ్వరూ సాహసించలేదు. 1944 అంతం వరకు నిస్సహాయత, దిక్కు లేనితనం పూర్తిగా వ్యాపించాయి.

కాని ఈ సంవత్సరం కత్తులిగ్రామం పూర్తిగా మారింది. ఉత్సాహ వంతులైన వర్కర్లు ప్రజల్ని సమీకరించి జాలర్ల నివాసాలను పునర్నిర్మించ ప్రారంభించారు. ఈ ఉద్యమకారణంగా గ్రామీణులు ధనసహాయం చేసేరు. ప్రజలకృషివల్ల ప్రభుత్వంకూడా విరాళాలిచ్చింది. ఈవిధంగా జాలర్లకు 45 గుడిసెలు కట్టించారు. ఈ కృషి కత్తులి, పహార్తలీ ప్రజలందరినీ ఉత్సాహపరచింది. తరువాత పహార్తలీలో దుర్వ్యాపారం రూపుమాపటానికి కమిటీ ఏర్పరచేరు. కాని, సమీపంలో మిలిటరీ ఉన్నప్పుడు వ్యభిచారం రూపుమాపటం సాధ్యమౌతుందా అని సందేహించారు.

నిరాఘటంగా ఉద్యమం సాగిస్తే ఈకేంద్రాలు మూసివేయబడ్డాయి. ప్రత్యేకంగా డిమాండుచేసి మిలిటరీ పోలీసుల్ని కల్లుదుకాణంవద్ద నియమింపచేసేరు. జాలర్లకు చెందిన 15 యువతుల్ని కేంద్రాలనుంచి తప్పించి కుటుంబ జీవితంలో ప్రవేశపెట్టేరు. ఈ ఉద్యమ ప్రారంభంలో దుర్మార్గులు చెదిరించడము స్త్రీలు ధైర్యంచెయ్యలేకపోవడము జరిగింది. కాని ఈకృషిని మహోత్సాహంగా చేయటంవల్ల సత్వరఫలితాలు కన్పించేయి.

ఈవిధంగా, ప్రజల ఐక్యకృషివల్ల, దానధర్మాలువల్ల, నిర్భయమైన ఉద్యమంవల్ల, చిన్నాభిన్నమైన కత్తులిగ్రామం బాగుపడ్డది. అక్కడ జరిగిన కృషి ప్రతిచోటా జరగటానికి వీలున్నది.

మరిఒక ఉదాహరణ, మైమన్‌సింగుజిల్లాలో నేత్రకోన సబ్‌డివిజనుకు చెందిన కైలాతీయూనియన్‌లో 39 గ్రామాలున్నాయి. పెద్దవాళ్ళ సంఖ్య వెయ్యి. కిసాను వర్కర్లు ఈ గ్రామాలు ఐక్యతకోసం కృషిచేసేరు. యూనియన్‌లో 16 ఆహారకమిటీలున్నాయి. దొంగవ్యాపారులకు చోటు లేకుండా చేసేరు. వచ్చిన సప్లయిలన్ని ఆహారకమిటీలద్వారా పంపకం చేస్తారు. ఒక్కసారి నేత్రకోన ఎస్. డి. ఒ. చెక్కెరకొంటేనేగాని ఉప్పు ఇవ్వరాదని ఆజ్ఞాపించాడు. చెక్కెరలో మట్టిఉండటంవల్ల గ్రామీణులకు ఇష్టంలేదు. కాసి ఎస్. డి. ఒ. పట్టు విడువలేదు.

గ్రామీణులకు ఐక్యతలేకుంటే భాగ్యవంతులు ఏదోవిధంగా ఉప్పు సంపాదించేవాళ్ళు, బీదవాళ్ళు బాధపడేవాళ్ళు. ఆ యూనియన్లో ప్రజలు సభ జరిపి ఎస్. డి. ఒ. ఆజ్ఞకు ప్రోత్సేస్తు చేసేరు. చెక్కెరలేకుండా ఉప్పు ఇవ్వాలని మంచి చెక్కెర సప్లయి చెయ్యాలని కోరేరు. ఈ నిర్ణయాన్ననుసరించి ఎవరూ ఉప్పు కొనలేదు. ఎన్నిసార్లు ప్రతినిధుల్ని పంపినా వ్రాసుకున్నా ఎస్. డి. ఒ. చలించకపోవడంవల్ల ఒకసారి 800 మంది ఊరేగింపుతో నేత్రకోన వెళ్ళేరు. ఇంతకుముందొకసారి నేత్రకోనలోనే ప్రజాందోళనవల్ల ఒక లంచగొండి సప్లయి ఆఫీసరును అరెస్టుచేసేరు. ఈ ఎస్. డి. ఒ. కు కైలాతీగ్రామీణుల ఐక్యడిమాండును ప్యతిరేకించటానికి గుండెచాలక, ఉప్పు విడిగా ఇవ్వవచ్చునన్నారు.

మరొకసారి గుడ్డకొరత తీవ్రముగాఉంది 100 జతల ధోవతులు వస్తే, 10 వేలమంది తయారై నారు. కైలాతీ యూనియన్ ప్రజలు 150 రేషన్‌కార్డులతోవస్తే, 80 ధోవతులు లభించేయి. ఆహారకమిటీద్వారా ఎవరికి ముందు అవసరమో వారికి పంచిపెట్టేరు. ప్రజల్లో ఐక్యతలేకపోతే ఈ 80 ధోవతులు భాగ్యవంతులే తెచ్చుకునేవాళ్ళు.

ఈ ప్రజలు పరస్పర సహాయంతో నిత్యావసరాలికి తోడ్పడుతు ప్రభుత్వంతో పోరాటానికి అందరు ఏకమవుతారు. ఈ మధ్య కంట్రోలు ధరలకు వస్తువులు సప్లయి చేయటానికి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ స్థాపించేరు. షేరు రూ 2 ల చొప్పున రూ 3000 పెట్టుబడి పెట్టేరు.

కో-ఆపరేటివ్ ఉన్నమాత్రాన చాలదు. అక్కడి అధికారులు సరుకు ఇతర వ్యాపారకు ఇవ్వవచ్చు ఇలా చాలచోట్ల జరిగింది. అసలు సప్లయ లేకండానే చేయవచ్చు. ఇక్కడ పరిస్థితి ఏమిటంటే ఎవరై నా వ్యాపారి కో-ఆపరేటివ్ కు ప్యతిరేకంగా వ్యాపారంచేస్తే ఆగ్రామంలో ఉండనివ్వరు. ఒక్కొక్క యూనియన్ గో పెయ్యిమందికలిస్తే డిస్ట్రిబ్యు మేజిస్తే టునుంచి సప్లయలు సులభంగా రాబట్టగలరు. చాలినంత సప్లయ న్యాయంగా, అవసరాలనిబట్టి పంచిపెట్టవచ్చు. మనం ప్రయత్నించగల్గినచోట ఈవిధంగా న్యాయం, ప్రజాస్వామ్యం ప్రవేశ పెట్టడాని కెందుకు ప్రయత్నించగూడదు ?

ఇది రాజకీయాలకు చెందదని స్వల్పకార్యమని దేశభక్తులు వెక్కిరించకండి : గ్రామజీవితమంతా భగ్నమవుతున్నప్పుడు కొద్దిమంది అనాధుల్ని రక్షించే కర్తవ్యం ప్రజలు మరిచిపోతున్నప్పుడు, లక్షలాది ప్రజల రక్తం తాగి దొంగవ్యాపారులకు మత్తెక్కినప్పుడు - న్యాయం ప్రజాస్వామ్యం గ్రామ పునరుద్ధరణలోనే ఉన్నాయి. ఇదే జాతీయ పునర్నిర్మాణానికి మార్గం.

చాలచోట్ల ఈ సంక్షోభాన్ని రూపుమాపటానికి అసంకలిత ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అనాధ స్త్రీలకోసం కార్యకేంద్రాలు, నారీసేవా సంఘం, మహిళా ఆత్మరక్షణసమితి, అఖిలభారత మహిళామండలి నడుపుతున్నాయి.

కలకత్తాలో ఒక ప్రముఖకేంద్రంలో 300 మంది స్త్రీలు పనిచేస్తారు. అక్కడ తయారుచేసిన వస్తువులు దుకాణాల్లో అమ్ముతారు. రోజుకు ప్రతివారికి ఆర్థరూపాయినుండి రూపాయివరకు వస్తుంది. ఒక విద్యాధికురాలు దీని అజమాయిషీ చూస్తుంది. అక్కడపనిచేసే పిల్లలకోసం ఒక కిన్ డర్ గార్డెన్ ఏర్పరచేరు. కుటుంబ పని చేసేవాళ్ళకి విద్యాసౌకర్యాలున్నాయి. ప్రస్తుతం, చదువుకు, చర్చలకు ఆటలకు వినోదాలకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఈ కృషివల్ల, ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణ నిధినుంచి రూ 20000 లు రాబట్టగలిగేరు.

ఇలాంటి సంస్థలు ఎన్నోకావాలి. చిద్రమైన సమాజంలో అనాధులు దిక్కులేనివాళ్ళు మళ్ళీ చేరటానికి వీలుంటుంది. సరియైన కరువునివారణ సంఘాలద్వారా, ప్రజాసేవకులద్వారా, ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణనిధిని ఖర్చు చేస్తే సద్వినియోగపొతుంది. ప్రభుత్వోద్యోగులు కంట్రాక్టర్లు యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులు దుర్వ్యయం చేసేరనటానికి చిట్టగాంగ్ లో అనేక ఉదాహ

రణలున్నాయి. దేశభక్తులు సంఘసేవకులు ఈ ముఖ్య కార్యక్రమానికి పూనుకోకపోతే దురాశాపరులు వృధాచేయటమేకాక అనాధస్త్రీల మాన మర్యాదల్ని నశింపచేస్తారు.

ప్రజల ఐక్యకృషివల్ల వినాశాన్ని అపగలమేమో చూడాలంటే బెంగాల్ మెడికల్ రిలీఫ్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ చర్యలు ఒక ఉదాహరణ : ఈ కమిటీ 1944 లో బెంగాల్ పరివిధప్రాంతాలకు 55 మెడికల్ యూనిట్ లను పంపి, ఆరులక్షల కేసులు నివారించింది. ఇదిగాక ఇతర సంఘాలు 150 యూనిట్లను పంపి 19 లక్షల కేసులకు సహాయపడ్డాయి. దేశభక్తులు ఐక్యకృషివల్లనే ఈ 19 లక్షల మంది మృత్యువుబారినుండి తప్పించ బడ్డారు. ఈ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీకి విరివిగా సహాయంచేస్తే మన దేశాన్ని అంటువ్యాధులనుండి రక్షించవచ్చు.

ప్రతిగ్రామంలోను స్వయంరక్షణకోసం ఐక్యకృషికావాలి. దేశాన్ని వినాశంనుండి తప్పిస్తాము : ఇది ప్రతివాళ్ళకు గాఢమైన వాంఛగామారాలి రోగులకు వైద్యశాలలు, అనాధులకు కార్యకేంద్రాలు, పిల్లలకు పాల వసతులు, వస్తువుల పంపకానికి ఆహారకమిటీలు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు- ఇవి ప్రతి గ్రామంలో స్థాపిస్తాయి. బెంగాల్ ఆర్థిక వ్యవస్థ చక్కబడు తుంది. స్వార్థాన్ని, దొంగవ్యాపారాన్ని, లంచగొండితనాన్ని అరికట్టితే ప్రతి గ్రామం ఆదర్శవంతమౌతుంది.

'కాని, మన నాయకులు తమలోతాము కలహిస్తున్నంతకాలం, ఐక్యతకోసం ప్రజాఉద్యమం సాగదు. కాంగ్రెసు వాదులు : కమ్యూనిస్టుల్ని ప్రజలకు దూరంచెయ్యాలని, కిసాన్లకు వ్యతిరేకంగా పోటీ కినాన్ సమితి స్థాపించాలని, లీగ్ ని అగౌరవపరచాలని వ్యర్థప్రయత్నం చేసినంత కాలం : లీగ్ నాయకులు : కాంగ్రెసు మీద కమ్యూనిస్టులమీద దురభిప్రాయాల్ని వ్యాపింపచెయ్యాలని వ్యర్థప్రయత్నాలకు సాధారణ ప్రజలు ఖంగారు పడుతూనే ఉంటారు.

పరస్పరపోరాటంతో నాయకులు కాలంగడిపితే, ప్రభుత్వం పునర్నిర్మాణంకోసం ఏ ప్రయత్నము చెయ్యదంటానికి సందేహం లేదు. కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు, లీగు ఐక్యమైతే దేశానికి మహత్తరమైన శక్తి ఏర్పడుతుంది. ఈ దురవస్థలోనూ ఐక్యంకాకపోతే ప్రజలకు మృత్యువు వినాశం తప్పవు. సిథిలమైన దేశంలో ఎవరూ జీవించలేరు. అన్ని పార్టీలు పునరుద్ధరణకోసం ఒకే ఆశయాన్ని, ఒకే కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించి,

ఈమాత్రం కార్యాన్ని నిర్వహించాలి. అప్పుడు ప్రతిచోట ఉత్సాహ, విశ్వాసాలు వెల్లివిరుస్తాయి. వివాదాలు పోరాటాలు మరిచి మృత్యువును జయిస్తారు. ఐక్యత నవజీవాన్ని తెస్తుంది.

బెంగాల్ ను శాశ్వతంగా షనరద్ధరించాలంటే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, పర్మెనెంట్ సెటిల్ మెంటు తీసివేయటం జరగాలి. యంత్రవిధానాన్ని వ్యవసాయాన్ని వృద్ధిచేయటానికి నడుముకట్టిన ప్రజాప్రభుత్వం కావాలి. నడుల్ని కాలువల్ని బాగుచేయటం, బంజరభూములకు నీటి వసతులు చేతిపనివాళ్ళకు అవసరమైన ఏర్పాట్లు. వ్యవసాయానికి ఎరువులు, గింజలు, దొంగవ్యాపారాన్ని రూపుమాపటానికి కంట్రోలు రేషనింగు - ఇవన్ని డిమాండు చెయ్యాలి, అమలు జరిపించాలి.

యుద్ధమంతమైనంత మాత్రాన సాధారణ పరిస్థితులు తిరిగిరావు. దొంగవ్యాపార్లు ఆ కాలంలో సంపాదించిన గుత్తహక్కుల్ని వదులుకోరు. వ్యవసాయం, యంత్రవిధానం సరియైన ప్లానింగుద్వారా వృద్ధిచెయ్యాలి. అమ్మకంమీద లాభాలమీద కంట్రోలు లేనిదే ప్లానింగు వీలుపడదు. గుత్త వ్యాపారులకు స్వతంత్ర వర్తకానికి అవకాశం ఇస్తే ఏప్లాను పనిచెయ్యదు.

బెంగాలు గ్రామాలను షనరద్ధజీవంప చెయ్యటం ఒకనాటిపనికాదు. కొన్ని సంవత్సరాలు పడుతుంది. గుత్తవ్యాపారులను మార్కెట్ కంట్రోలు చెయ్యనిస్తే బెంగాల్ ఆర్థిక వ్యవస్థను బాగుపరచనివ్వరు.

యుద్ధకాలంలో, బెంగాల్ ఆర్థిక సమాజిక జీవితం అపారంగా నశించింది. యుద్ధానికి ముందున్న బెంగాలను తిరిగి చూడటం అసంభవం కాని, కొత్త బెంగాలను చూడగలమేమో - ఐక్యత సిద్ధించితే బెంగాల్ గ్రామాల్లో ఒకకొత్త సమాజం నిర్మించగలము.

ఈ ఆశయాన్ని నెరవేర్చటానికి ఏ ఒక్క పార్టీకి శక్తిచాలదు. ఏ పార్టీ ప్రయోజనము ఈ ఆపార నష్టానికి మించిపోగూడదు. కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టులు ఐక్యమై ఈ ఆశయాన్ని సాధిస్తే అద్దగలశక్తీదీలేదు, విజయం తప్పదు.

జేమన చా య త్
తేల హాలు గంధాలయం
:: భూ భారత్ ప్రెస్, హైదరాబాద్ (దక్కన్)

మనము ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA123B108
పుస్తకం పేరు	తెంగాల్ గ్రామజీవితం నాశనమువుచూంది
తారీఖు	29/10/24
ముందు అడ్డు	NO
వెనుక అడ్డు	NO
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	thasin
పేజీలు విడదీసినది	thasin
స్కాన్ చేసినది	thasin
పరిశ్చ చేసినది	thasin
పేజీలు పరిచూసినది	
ప్రింటింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good